

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

PETR KVĚTOŇ

VI. ročník - kombinované studium

Obor: Pedagogika - správní činnost

**ALKOHOL PŘI NEDBALOSTNÍCH TRESTNÝCH
ČINECH**

V SOUVISLOSTI S DOPRAVNÍMI NEHODAMI

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jitka Skopalová, Ph.D.

OLOMOUC 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem jen uvedeníh pramenů a literatury.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

V Olomouci dne 12.4.2010

.....

Petr Květoň

Poděkování

Děkuji doc. PhDr. Jitce Skopalové, Ph.D., za odborné vedení, iniciativní přístup a velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování diplomové práce.

Dále bych chtěl poděkovat své rodině, především své manželce, rodičům a dalším blízkým za veškerou pomoc, podporu a trpělivost.

Velký dík také patří panu Ing. Janu Šichovi, analytiku informačních a komunikačních technologií Policejního prezidia České republiky.

Petr Květoň

OBSAH

ÚVOD	5
1 ALKOHOL	7
1.1 Alkohol a lidský organismus.....	7
1.2 Vliv alkoholu na řidiče.....	8
1.2.1 Intenzita účinku alkoholu na řidiče.....	10
1.3 Způsoby zjištění ovlivnění řidiče alkoholem	11
2 TRESTNÝ ČIN	14
2.1 Nedbalostní trestné činy a dopravní nehody	16
2.1.1 Ohrožení pod vlivem návykové látky.....	16
2.1.2 Opilství.....	19
2.1.3 Ublížení na zdraví	21
3 DOPRAVNÍ NEHODA	26
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	30
4.1 Záměr výzkumného šetření	30
4.2 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2005	31
4.2.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2005	38
4.3 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2006	41
4.3.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2006	47
4.4 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2007	50
4.4.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2007	57
4.5 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2008	60
4.5.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2008.....	66
4.6 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2009	69
4.6.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2009	76
4.7 Závěr výzkumného šetření	80
ZÁVĚR	88
Seznam použité literatury a pramenů:	90
Anotace:	92

ÚVOD

V diplomové práci se budu zabývat trestnými činy spáchanými z nedbalosti, ke kterým došlo při dopravních nehodách, a při tomto jednání byl řidič motorového vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, kterou si přivodil požitím alkoholu před nebo během jízdy. Problematice není, dle mého názoru, v současné době věnována pozornost, jakou by si zasloužila, poněvadž je „utlačována“ hlavně nealkoholovou problematikou. Velké množství lidí v naší společnosti si stále neuvědomuje, jakou zbraní se stává motorové vozidlo, pokud je v rukou osoby, která řídí pod vlivem alkoholu.

Uvedené téma diplomové práce jsem si zvolil z několika hledisek. Prvním je mé dřívější zařazení v rámci Policie České republiky, kdy jsem se podílel na vyšetřování dopravních nehod a mám osobní zkušenosti s mnoha tragickými následky. Dalším důvodem byl fakt, že jsem si chtěl zvolit téma diplomové práce, které by šlo napříč základními studijními pilíři našeho několikaletého studia. Tím mám na mysli hlavně předměty: pedagogika, sociologie, psychologie a právo. Nezanedbatelným hlediskem byl i důvod, že chci v tuto dobu a tímto způsobem poukázat na nebezpečí alkoholu za volantem silničních motorových vozidel, protože problematice je u nás v tisku a v televizním zpravodajství nejvíce věnována pozornost pouze na začátku každého kalendářního roku, kdy jsou zveřejněny statistické údaje roku předchozího. Následně je téma uloženo na dno investigativního šuplíku většiny novinářů, kde trpělivě čeká na zveřejnění nejnovějších statistických údajů.

V současné době chce policejní vedení řešit problémy alkoholu za volantem tak, že bude více policistů v ulicích a u každého zastaveného řidiče bude prováděna orientační dechová zkouška na požití alkoholu před jízdou. Podle mého názoru není tato myšlenka ve své podstatě špatná, ale její největší slabinu vidím v početních podstavech policistů. Další překážkou může být nepříliš silná opora v legislativě při stálých orientačních dechových zkouškách.

Cílem diplomové práce je hlavně vyhodnocení množství způsobených nedbalostních trestných činů v letech 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009, kterých se dopustili řidiči a řidičky tím, že způsobili dopravní nehodu a byli pod vlivem

alkoholu ve stavu vylučujícím způsobilost. Viníky skutků v rámci jednotlivých krajů rozdělím do určených věkových skupin, kdy těžiště diplomové práce bude směřováno k věkové skupině osob od 15 do 25 let. Půjde především o ty řidiče a řidičky, kteří mají velmi malou dobu praxe v řízení motorových vozidel, tj. sedm až maximálně deset let. Model bude použit také u dopravních nehod, které byly způsobeny řidičem motorového vozidla pod vlivem alkoholu. Získám tím možnost porovnání mezi dopravními nehodami způsobenými pod vlivem alkoholu, které byly kvalifikovány jako trestné činy a dopravními nehodami způsobenými „pouze“ pod vlivem alkoholu.

Z pedagogického hlediska bych byl rád, kdyby výsledky diplomová práce byly použity na druhých stupních základních škol, dále pak na středních školách, učilištích a gymnáziích. Hlavně pak u osob, které se připravují nebo již krátkou dobu vlastní některé řidičské oprávnění k řízení motorového vozidla. Nemalou měrou by závěry z této diplomové práce mohly ovlivnit současné posluchače autoškol tak, aby se po získání řidičského oprávnění vyvarovali požití alkoholického nápoje před nebo během řízení jakéhokoliv motorového vozidla.

Teoretická část diplomové práce obsahuje v obecné rovině nejdůležitější údaje o tom, co je to alkohol, o jeho vlivu na lidský organismus a o způsobech zjišťování přítomnosti alkoholu v lidském těle. Dále vysvětluji definici trestného činu a podrobněji rozebírám ty nedbalostní trestné činy, které se týkají sledované problematiky. Na závěr teoretické části jsem z hlediska legislativy vysvětlil dopravní nehodu a zákaz požití alkoholu před řízením vozidla.

Praktická část diplomové práce obsahuje analýzu, porovnání a následnou sumarizaci shromážděných statistických dat za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009. Při zpracování jsem se zaměřil na rozdělení získaných údajů podle jednotlivých let. Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu, stejná jednání označené jako trestné činy a další sledovaná data jsem rozdělil, vyhodnotil a přiřadil do jednotlivých krajů, v jejichž územním obvodu byl sledovaný skutek statisticky zaznamenán. Každý jednotlivý rok je ukončen shrnutím zjištěných údajů rozdělených do věkových skupin, které jsou nejdůležitější pro vyhodnocení diplomové práce.

1 ALKOHOL

Název alkohol pochází z arabského slova al-kahal, což znamená jemnou substanci. Alkohol vzniká při kvašení cukru pomocí působení kvasinek. Takové zkvašení může probíhat až do koncentrace 14 % (Skála in Riedl, Vondráček, et al., 1980, s. 565) alkoholu.

Jak dále uvádí Skála, lidstvo poznalo na prvním místě víno, později pivo a samotná destilace vešla ve známost teprve v 11. století zásluhou dvou francouzských lékařů.

Víno je zkvašený mošt, který vzniká z hroznů bílé nebo červené vinné révy a obsahuje 7–12 % (tamtéž, 1980, s. 565) alkoholu, některá jižní a dezertní vína obsahují až 24 % (tamtéž, 1980, s. 565) alkoholu.

Dále Skála uvádí, že pivo se vyrábí ze sladového extraktu s přísadou chmele a obsahuje 1,5–5 % (tamtéž, 1980, s. 565) etylalkoholu, což je nejběžnější druh alkoholu. Samotné stupně, kterými jsou označena vyrobená piva, se nevztahují na procenta obsaženého alkoholu, ale na obsah pevných látek (tamtéž, 1980, s. 565).

Koncentráty (kořalky, lihoviny, pálenky) jsou vyráběny případně destilací kvasu (např. slivovice) nebo destilací vína (např. brandy nebo koňak). Dalším možným způsobem je studená cesta z různých výtažků a následným přidáním čistého lihu. Podobné je to také u různých likérů, které vznikají smícháním koncentrovaného etylalkoholu s různými aromatickými substancemi a vodou. Procento alkoholu v lihovinách dosahuje od 15 do 60 objemových % (Skála in Riedl, Vondráček, et al., 1980, s. 565) alkoholu.

1.1 Alkohol a lidský organismus

Na rozdíl od většiny složek potravy nevyžaduje alkohol žádný trávicí zásah v ústrojí. Molekula alkoholu je malá, velmi dobře rozpustná ve vodě a všemi membránami prochází téměř stejně snadno jako voda. V momentě přechodu alkoholu z trávicího ústrojí do krevního oběhu jde tedy o jednoduchou difuzi (z místa vyšší koncentrace na místo s nižší koncentrací). Tento absorpční (vstřebávací) přestup alkoholu do krevního řečiště je rychlý, mnohem rychlejší

než jeho následná oxidace v lidském těle. Po vypití alkoholu stoupá jeho koncentrace v krvi a svého maxima dosahuje zpravidla hodinu po požití. Stupeň intoxikace (otravy) závisí na množství alkoholu v mozku a nervové tkáni, který nebyl ještě metabolizován (přeměněn) a jako do všech ostatních tkání se dostává již asi za 15 minut po požití (Skála in Riedl, Vondráček, et al., 1980, s. 567-569).

Skála k uvedené problematice dále uvádí, že distribuce alkoholu v těle, vzhledem k jeho velmi dobré rozpustnosti ve vodě, odpovídá množství vody, která je obsažena v každé jedné tkáni. Z tohoto důvodu je alkohol rozložen nerovnoměrně. Jeho koncentrace bude vyšší např. ve svalech a mnohem nižší v tukové tkáni lidského těla.

Vlastní oxidace alkoholu probíhá ve dvou fázích. První probíhá v játrech a druhá následně již mimo játra, hlavně ve svalové tkáni. Nervová tkáň alkohol oxidovat neumí (tamtéž, 1980, s. 567-569).

1.2 Vliv alkoholu na řidiče

Etylalkohol, který je znám jako nejběžnější druh alkoholu vznikající lihovým kvašením cukerných roztoků, je nervový jed. Po jeho požití zpočátku brzdí převod impulsů nervovými vlákny výrazněji v oblasti mozkové kůry, zatímco centra středního mozku a především mozkový kmen zůstávají relativně nepoškozená. Při vstřebávání alkoholu se postižení mozkové kůry projevuje pod obrazem podráždění, které je pociťováno jako euforie, většinou tedy jako dobrá nálada a příjemný duševní stav (Kvapilová, Dogoši, 2007, s. 192-193).

Podráždění ani euforie není ale vyvolána povzbudivým účinkem alkoholu, ale vždy jeho tlumivým efektem. Tímto tlumivým efektem se vyřadí hlavně rozumová a kontrolní funkce mozkové kůry. Současně se dostaví pocit větších psychických a fyzických schopností, jejímž následkem dochází k přeceňování vlastních schopností a potažmo také ke ztrátě sebekontroly (tamtéž, 2007, s. 192-193).

Nepřipomíná vám to např. zběsilou, agresivní a bezdůvodně rychlou jízdu řidiče pod vlivem alkoholu?

Jak dále uvádí Kvapilová a Dogoši, následně nejsou brány připomínky druhých v úvahu, stírá se gradace (stupňování) mezi něčím, co je možné,

pravděpodobné a jisté. V rámci postižení psychické sféry vyplouvá na povrch vlastní podstata osobnosti, také její podvědomí, instinkty a pudy. Pod vlivem alkoholu dochází k tomu, že vystupují charakterové vlastnosti jedince a jeho touha po sebeuplatnění. Dochází k oslabení etických a morálních zábran, zvyšuje se agresivita.

Vlivem alkoholu je snížena pozornost a především pak ostražitost, což má u řidiče za následek sníženou schopnost obrátit pozornost k novým jevům a nečekaným situacím. Dochází k narušení a snížení koncentrace, kterou je sice možné na krátkou dobu ovlivnit vůlí, ale za cenu většího psychického vyčerpání (tamtéž, 2007, s. 192-193).

U osob ovlivněných alkoholem, vedle postižení psychické sféry, dochází k poruchám sensorických a motorických funkcí (tamtéž, 2007, s. 192-193).

Výše uvedení autoři uvádějí, že v oblasti smyslových orgánů dochází k poruchám sluchu a zraku. V případě zraku je brzy postižena adaptační schopnost na světlo a tmu, plastické i boční vidění. Dále je postiženo vidění obou očí a zrakové vnímání celkově. Může dojít k poruchám barvocitu při rozpoznávání červené a zelené barvy. Je také prodloužena doba pro příjem zrakových a sluchových vjemů.

V motorické sféře dochází nejdříve k poruchám jemnější a složitější činnosti a při větším ovlivnění alkoholu i k poruchám hrubé motorické sféry, tedy běžných základních pohybů. To je způsobeno tím, že molekuly alkoholu nejdříve postihují ty mozkové buňky, které koordinují jemnější a složitější úkony. Následně jsou postiženy mozkové buňky, které koordinují hrubší pohyby, jako je např. chůze. Dále je také postižena funkce rovnovážného ústrojí lidského těla (tamtéž, 2007, s. 192-193).

Jak popisují Kvapilová a Dogoši, při postižení oblasti psychické, sensorické a motorické se mnohdy až mnohonásobně prodlužuje také reakční doba a reflexy jsou méně přesné. Při hladině alkoholu v krvi již kolem 0,5 g/kg se může reakční doba řidiče prodloužit až dvojnásobně. Při hladině alkoholu v krvi kolem 1,0 g/kg až čtyřnásobně, nehledě na to, že člověk, který je ovlivněn alkoholem, vykonává všechny úkony a činnosti pomaleji a především pak hůře nežli osoby, které jsou střízlivé.

1.2.1 *Intenzita účinku alkoholu na řidiče*

Intenzita účinku alkoholu na řidiče je závislá hned na několika faktorech (Kvapilová, Dogoši, 2007, s. 193-195) :

- na výši hladiny alkoholu v krvi;
- na trendu křivky hladiny alkoholu, ve fázi resorpce (vstřebávání) do krve a na vrcholu je stupeň postižení centrálního nervového systému nejméně dvojnásobný než při stejné hladině eliminace (vyučování);
- na věku a návyku pití alkoholu, protože u dospělých osob, které jsou zvyklé na pití s neporušenou funkcí především jaterních buněk, jsou projevy mírnější nežli u osob mladistvých a nenavyklých pití alkoholu.

Výše uvedení autoři blíže uvádějí, že stupeň ovlivnění organismu alkoholem je dán tíží postižení psychických, sensorických a motorických funkcí, kdy podle hloubky postižení těchto funkcí rozeznáváme zpravidla pět stupňů alkoholického ovlivnění lidského organismu:

- 1) ***Podnapilost*** je nejmírnějším stupněm ovlivnění alkoholem. V této fázi jde jen o mírné postižení duševních, smyslových a jemných pohybových funkcí. Poruchy jsou zjistitelné většinou jen speciálními testy, laická osoba pozná takový stav jen ze změny chování daného jedince, pokud ho dobře zná. Hladina alkoholu se pohybuje zpravidla v rozmezí **0,51 až 1,00 g/kg**.
- 2) ***Lehký stupeň opilosti*** se projevuje mírným postižením psychických, smyslových i motorických funkcí. Je nápadná porucha psychiky, projevuje se mnohmluvností, touhou po sebeuplatnění. Jsou oslabeny etické normy a morální zábrany, osoba se chvástá, je zvýšená agresivita, a to i v sexuální sféře. Postižení smyslových orgánů se projevuje zhoršením sluchu, a to má za důsledek hlasitější mluvení, postižení zraku, především poruchu prostorového vidění a zhoršení adaptace zraku na světlo a tmu. Dochází také k poruchám motorických funkcí, kdy dojde např. k rozlití nápoje, shození příboru a také k nezvyklému způsobu chůze. V tomto stupni opilosti je vždy porušena funkce rovnovážného ústrojí. Hladina alkoholu se pohybuje zpravidla v rozmezí **1,01 až 1,50 g/kg**. Ze soudně lékařského

hlediska je v České republice každá osoba s hladinou alkoholu **1,00 g/kg a výše** natolik ovlivněna alkoholem, že je nezpůsobilá k řízení jakéhokoliv motorového vozidla.

- 3) **Střední stupeň opilsti** se projevuje již výrazným postižením psychické a sensorické sféry, kdy dochází ke zřetelnému snížení pozornosti, výrazného zpomalení tělesných výkonů v reakci na mozkové podněty. Osoba takto ovlivněná alkoholem má blábolivou řeč. Postižení motorických funkcí podmiňuje nejistotu až vrávoravou funkci. Při této hladině, která je zpravidla v rozmezí **1,51 až 2,00 g/kg**, jsou již zjevné projevy opilsti.
- 4) **Těžký stupeň opilsti** se projevuje v psychické sféře hlavně znakem tuposti, ztrátou místní a časové orientace, velmi zpomalenou až utlumenou výbavou představ. Při pohybu je patrná silně vrávoravá chůze spojená s častými pády až neschopností samostatného celkového pohybu. Hladina alkoholu v krvi se v těžkém stupni opilsti pohybuje zpravidla v rozmezí **2,01 až 3,00 g/kg**.
- 5) **Otrava alkoholem** je charakterizována útlumem vyšší nervové činnosti, v psychické sféře dochází k bezvědomí různé hloubky a ve sféře motoriky k nulové schopnosti pohybu. Hladina alkoholu bývá zpravidla vyšší než **3,01 g/kg**.

Každý si jistě dokáže sám představit, a hlavně ti, kteří vlastní řidičský průkaz a řídí motorová vozidla, jaký rozhodující vliv má ovlivnění alkoholem na jeho schopnosti a dovednosti, které jsou nejdůležitější pro bezpečné řízení.

1.3 Způsoby zjištění ovlivnění řidiče alkoholem

Zda byl či nebyl řidič ovlivněn při jízdě alkoholem, se v České republice zpravidla zjišťuje dvěma na sebe navazujícími kroky.

Prvním z kroků je provedení orientační dechové zkoušky. V České republice se dříve uskutečňovala hlavně pomocí detekční trubičky, ale v současnosti je nejvíce rozšířeno používání dechového analyzátoru (např. Altest Dräger).

Vzhledem k tomu, že se jedná pouze o zkoušku orientační, nikdy nám neurčí přesné množství alkoholu v krvi řidiče. Výsledek této zkoušky může být také ovlivněn přítomností jiných redukujících látek ve vydechovaném vzduchu, jako je éter, kafr, páry organických rozpouštědel nebo také např. acetonu, který je v dechu přítomen při hladovění. Nemalou roli mohou hrát také látky z ústní dutiny, které vznikly uvolněním ze zubní pasty nebo ústní vody (Kvapilová, Dogoši, 2007, s. 195-199).

Druhým logicky navazujícím krokem je potom lékařské vyšetření s následným odběrem krve nebo moči. V České republice vyšetření nařizuje z 98 % (tamtéž, 2007, s. 195-199) všech případů Policie České republiky, ale ze zákona má takovou možnost i např. zaměstnavatel, ošetřující lékař nebo orgán státní správy. Nesmíme dále zapomenout i na fakt, že takové vyšetření s odběrem krve nebo moči lze provést i na žádost vyšetřované osoby (tamtéž, 2007, s. 195-199).

Výše uvedení autoři dále uvádějí, že záznam o klinickém vyšetření osoby je zaznamenán lékařem na „Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem“. Následně je lékařem proveden samotný odběr krve do skleněné nebo umělohmotné zkumavky, která musí být zcela plná bez možnosti vzniku vzduchové mezery. Označený vzorek i s protokolem se odesílá do laboratoře Ústavu soudního lékařství, které má akreditaci k laboratorním vyšetřením hladin alkoholu.

Jak popisuje Kvapilová a Dogoši, samotné laboratorní vyšetření hladiny alkoholu v krvi se provádí dvěma metodami:

- 1) **Metodou plynové chromatografie**, která je specifickou metodou stanovující zcela objektivně a přesně hladiny etylalkoholu v krvi.
- 2) **Widmarkovou metodou**, která je metodou nespecifickou, stanovující kromě hladiny etylalkoholu i hladiny dalších redukujících látek v krvi.

Kvapilová a Dogoši dále uvádějí, že vyšetření se musí provádět dvěma rozdílnými skupinami pracovníků Ústavu soudního lékařství a zároveň musí být provedeny dvě různé laboratorní zkoušky. Metodou plynové chromatografie se provádí dvakrát z jednoho vzorku krve, Widmarkova metoda se užívá k vyšetření hladiny alkoholu ve vzorku krve jedenkrát. Konečný výsledek, který je zapsán v protokolu, je vytvořen aritmetickým průměrem, který je získán ze dvou metod plynové chromatografie.

Účinek alkoholu je vždy velmi individuální, závisí hlavně na momentálním zdravotním a psychickém stavu jedince, který alkoholický nápoj požívá. Dále je třeba také zmínit, že záleží na věku osoby a pohlaví, protože u žen je účinek po požití alkoholického nápoje zhruba o třetinu výraznější než u mužů (tamtéž, 2007, s. 195-199).

V kapitole jsem v obecné rovině vysvětlil, co je to alkohol, popsal jeho případný vliv na lidský organismus a řidiče. Velmi důležitá je intenzita působení alkoholu na řidiče a způsoby zjišťování ovlivnění řidiče alkoholem. Získaný výsledek obsaženého alkoholu v krvi řidiče má potom vliv na to, zda bude sankce uložena v rovině přestupkové nebo trestně právní.

2 TRESTNÝ ČIN

O samotném pojmu trestného činu a dalších podrobnostech, které se této problematice týkají, hovoří zákon číslo 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákon).

Trestní zákon v druhé hlavě, která se jmenuje: „*Základy trestní odpovědnosti*“, v ustanovení § 3, pod pojmem: „*Trestný čin*“, uvádí v jednotlivých odstavcích následující podrobnosti:

- **ustanovení § 3 trestního zákona**

- 1) Trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně.
- 2) Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu.
- 3) K trestnému činu je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li tento zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.
- 4) Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Obecně lze říci, že nám paragraf v jednotlivých odstavcích vymezuje a pojmenovává všechny podrobnosti, které se týkají oblasti trestného činu.

V prvním odstavci zákonodárce vymezuje samotný pojem trestného činu.

Ve druhém odstavci hovoří o tom, že každé jednání nemůže být trestným činem, byť jsou naplněny všechny formální znaky trestného činu.

Ve třetím odstavci je vymezeno zavinění trestného činu, které je zdůrazňováno v některých definicích trestných činů. Zavinění je jednou z významných zásad trestního práva (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 18).

Ve čtvrtém odstavci zákonodárce prostřednictvím trestního zákona na zde uvedených příkladech uvádí kritéria nebezpečnosti, která určují konkrétní stupeň nebezpečnosti činu pro společnost (tamtéž, 2002, s. 18).

Trestní zákon v Hlavě druhé dále pokračuje v ustanovení § 4, § 5 a § 6, pod pojmem: „*Zavinění*“. V těchto paragrafech je pod jednotlivými písmeny

pojmy vymezeno, kdy je trestný čin spáchán úmyslně (§ 4 trestního zákona), kdy je spáchán z nedbalosti (§ 5 trestního zákona) a kdy se hledí k okolnostem přitěžujícím nebo těm, které odůvodňují použití vyšší trestní sazby (§ 6 trestního zákona).

Já se budu z hlediska koncepce této diplomové práce zabývat podrobněji jednotlivými písmeny ustanovení § 5 trestního zákona:

- **ustanovení § 5 trestního zákona**

Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- a) věděl, že může způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
- b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Ustanovení paragrafu nám pod jednotlivými písmeny pojmově vymezuje, kdy je trestný čin spáchán z nedbalosti. Zavinění z nedbalosti je znakem základní skutkové podstaty trestného činu tam, kde je uvedena (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 29).

Trestní zákon rozlišuje nedbalost vědomou a nedbalost nevědomou.

Ustanovení § 5 písm. a) trestního zákona lze v obecné rovině vysvětlit jako nedbalost vědomou, která je charakterizována tím, že pachatel trestného činu věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že takové porušení a ohrožení nezpůsobí.

V ustanovení § 5 písm. b) trestního zákona můžeme obecně hovořit o tom, že je zde uvedena nedbalost nevědomá, která je charakterizována tím, že pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, ač tak vzhledem k okolnostem a osobním poměrům vědět měl a mohl.

2.1 Nedbalostní trestné činy a dopravní nehody

Při dopravních nehodách v České republice zpravidla dochází, v případě naplnění materiální i formální stránky trestného činu, k trestnému činu, který byl spáchán z nedbalosti.

Je třeba ale také uvést, že není vyloučeno i zavinění úmyslné. Pokud by k takové situaci došlo, pak už by se nejednalo o nedbalostní trestný čin, ale o trestný čin spáchaný úmyslně a v úvahu by přicházela nejenom jiná právní kvalifikace, ale i jiná trestní sazba za tento spáchaný čin. Taková trestní sazba by byla samozřejmě přísnější, protože náš trestní zákon rozlišuje v sankcích ty trestné činy, které byly spáchané úmyslně a které z nedbalosti.

2.1.1 Ohrožení pod vlivem návykové látky

Tento nedbalostní trestný čin je zakotven v páté hlavě trestního zákona, která se jmenuje: „*Trestné činy hrubě narušující občanské soužití*“, kde je jeho skutková podstata popsána v ustanovení § 201:

- **ustanovení § 201 trestního zákona**

- 1) Kdo, byť i z nedbalosti, vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který se přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.
- 2) Odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,
 - a) byl-li za čin uvedený v odstavci 1 v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn,
 - b) byl-li za obdobný čin spáchaný pod vlivem návykové látky v posledních dvou letech postižen,
 - c) způsobí-li takovým činem havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublíží na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,

- d) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek.

Trestný čin, jak je uvedeno v ustanovení § 201 odst. 1 trestního zákona, je deliktem ohrožovacím, který je spáchán už vyvoláním možnosti ohrožení života nebo zdraví lidí nebo značné škody na majetku (Kvapilová, Dogoši, 2007, s. 180). K ohrožení musí dojít při zaměstnání nebo jiné činnosti a osoba musí být ve stavu vylučujícím způsobilost, kterou si přivodila vlivem návykové látky. Pro komplexní pochopení skutkové podstaty je třeba si vysvětlit některé základní pojmy uvedené v odst. 1, které se týkají tohoto trestného činu:

- **ohrožení** musí být konkrétní a bezprostřední, ale je také dáno v momentě, kdy byl výkon činnosti zatím bez závad (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 300),
- **značná škoda na majetku** je uvedena v ustanovení § 89 odst. 11 trestního zákona, kdy se za takovou škodu rozumí částka dosahující nejméně 500 000 Kč,
- **zaměstnáním nebo jinou činností** se rozumí takové zaměstnání (např. lékař provádějící chirurgickou operaci, obsluha jeřábu, posunovač železničních vagonů) nebo taková činnost (např. řízení motorového vozidla na veřejné komunikaci), pro jejichž bezpečný výkon je nutné být v soustředěné pozornosti a schopnost vše správně vnímat a v případě potřeby pohotově zareagovat na vzniklou situaci (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 299),
- **stav vylučující způsobilost** je dle poznatků současné lékařské vědy moment, kdy ani nadprůměrně kvalitní řidič motorového vozidla není schopen bezpečně řídit vozidlo, dosáhla-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1,00 g/kg, ale ani při nižší hladině nemusí být způsobilý k řízení vozidla (Hrdlička, Kněžínek, Mlsna, 2009, s. 220-223), v případě omamných a psychotropních látek se jedná vždy o individuální případ,
- **návyková látka** je uvedena v ustanovení § 89 odst. 10 trestního zákona, kde se hovoří o tom, že se takovou látkou rozumí alkohol,

omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací a rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

V jednotlivých písmenech ustanovení § 201 odst. 2 trestního zákona jsou zákonodárcem tedy rozvedeny další skutkové podstaty, které společně s ustanovením odst. 1 pokrývají přímo zde uvedená protiprávní jednání:

- a) pokud byla osoba za čin, který je uveden v odstavci 1 předmětného paragrafu, v posledních dvou letech odsouzena nebo propuštěna z výkonu trestu,
- b) byla-li osoba postižena v posledních dvou letech za obdobný čin spáchaný pod vlivem návykové látky; jedná se o sankci, kterou byla osoba postižena např. za přestupek podle ustanovení § 30 odst. 1 písm. h), ch) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích),
- c) pokud takovým činem způsobila osoba havárii (např. únik těkavého plynu z továrny do ovzduší), dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku (ustanovení § 89 odst. 10 trestního zákona hovoří o větší škodě jako o škodě dosahující částku nejméně 50 000 Kč) nebo jiný závažný následek (ten bude posuzován vždy individuálně),
- d) pokud osoba spáchá takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, kdy je vliv návykové látky zvláště nebezpečný (např. výpravčí na vlakové stanici, kapitán nákladní lodi při plavbě), zejména pokud řídí hromadný dopravní prostředek (např. řidič tramvaje, vlaku, autobusu).

Skutková podstata trestného činu vyžaduje jako jeden ze základních prvků stav vylučující způsobilost, který si kdokoliv přivodil vlivem návykové látky, tedy např. zjištěné množství alkoholu v krvi řidiče je 1,00 g/kg a vyšší.

2.1.2 *Opilství*

Nedbalostní trestný čin je uveden v páté hlavě trestního zákona, která se jmenuje: „*Trestné činy hrubě narušující občanské soužití*“, kde je jeho skutková podstata popsána v ustanovení § 201a:

- **ustanovení § 201a trestního zákona**
 - 1) Kdo se požitím nebo aplikací návykové látky nebo jinak přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepřičetnosti, v němž se dopustí jednání, které má jinak znaky trestného činu, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let; dopustí-li se však jednání, které má jinak znaky trestného činu, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.
 - 2) Ustanovení odstavce 1, jakož i § 12 se neužije, přivedl-li se pachatel do stavu nepřičetnosti v úmyslu spáchat trestný čin, nebo spáchal trestný čin z nedbalosti, která spočívá v tom, že se přivedl do stavu nepřičetnosti.

Z důvodu úplného pochopení si musíme na začátku vysvětlit pojmy, které jsou obsaženy ve skutkové podstatě tohoto trestného činu:

- **požitím** se rozumí příjem návykové látky ústy,
- **aplikací** návykové látky je zpravidla vdechování nebo nitrožilně pomocí injekční stříkačky (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 301),
- **návyková látka** byla již popsána v kapitole 2.1.1, s. 17,
- **nepřičetnost** je definována v ustanovení § 12 trestního zákona tak, že kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.

Nepřičetnost může být u pachatele trestného činu způsobena požitím nebo aplikací návykové látky. V tom případě je třeba rozlišit, zda byl schopen odolat této látce, tedy míře jeho závislosti na ní, a dále pak do jaké míry byly narušeny jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti v době činu (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 42).

K ustanovení § 201a odst. 1 trestního zákona je třeba dodat, že když se zde hovoří o požití nebo aplikaci návykové látky, byť i z nedbalosti, tak zákonodárce zde připouští zavinění úmyslné nebo z nedbalosti. Zavinění se ale vztahuje jen na uvedení se do stavu nepřičetnosti, nikoliv pak na samotné jednání, které bylo v tomto stavu uskutečněné (tamtéž, 2002, s. 301),

Jak dále uvádí Novotný a Růžička, trestný čin opilství podle ustanovení § 201a trestního zákona se použije tam, kde se pachatel zaviněně uvedl do stavu nepřičetnosti. O nepřičetnosti každého jednoho pachatele musí potom rozhodovat znalec na základě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, psychiatrie a toxikologie, kde je posuzována stránka rozpoznávacích a ovládacích schopností, které byly nebo naopak nebyly zcela vymizelé vlivem návykové látky.

Pokud by jedna ze stránek vymizela, pak by se jednalo o osobu nepřičetnou, jak je uvedeno v ustanovení § 12 trestního zákona.

Z obecného hlediska můžeme tedy konstatovat, že ustanovení § 201a trestního zákona bude v odst. 1, 2 použito:

- 1) orgán činný v trestním řízení skutkovou podstatu použije tehdy, když se pachatel přivede do stavu nepřičetnosti požitím nebo aplikací návykovou látkou a v této nepřičetnosti spáchá trestný čin, jehož trestní sazba bude vyšší než trestní sazba uvedená ve znění tohoto odstavce. Pokud ale dojde k té skutečnosti, že pachatel ve stavu nepřičetnosti spáchá trestný čin, za který je trest nižší, než je uveden v odst. 1, pak bude potrestán tímto mírnějším trestem.
- 2) zde je zákonodárcem řečeno, že nebude použit odst. 1 tohoto paragrafu, jakož i § 12 trestního zákona, pokud se pachatel do stavu nepřičetnosti přivedl úmyslně z důvodu, aby se „napil na kuráž“ před spácháním trestného činu. Nebo spáchal nedbalostní trestný čin tak, že se přivedl do stavu nepřičetnosti, tedy např. služební řidič bude muset ještě řídit, požije návykovou látku a způsobí si nepřičetnost, následně při řízení motorového vozidla havaruje a při tom usmrtí osobu, kterou převážel (tamtéž, 2002, s. 42).

2.1.3 *Ublížení na zdraví*

Pod tímto názvem jsou v trestním zákoně, v sedmé hlavě, která se jmenuje: „*Trestné činy proti životu a zdraví*“, včleněny skutkové podstaty hned čtyř trestných činů. Nás ale budou ze čtyř trestných činů zajímat pouze dva, k jejichž spáchání je třeba zavinění z nedbalosti.

Konkrétně se jedná o ustanovení § 223 a § 224 trestního zákona:

- **ustanovení § 223 trestního zákona**

Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

V ustanovení shora uvedeného paragrafu trestního zákona je třeba objasnit následující pojmy:

- **ublížení na zdraví** se rozumí takový stav, který porušením normálních duševních nebo tělesných funkcí znesnadňuje výkon obvyklé činnosti poškozeného nebo má nepříznivý vliv na jeho obvyklý způsob života. Zpravidla vyžaduje lékařské ošetření, i když nezanechává trvalé následky a tento stav musí být potvrzen lékařskými zprávami či posudky (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 325),
- **porušení důležité povinnosti** je zpravidla takové jednání, které za dané situace podstatně zvyšuje nebezpečí pro lidský život nebo zdraví. Není možné uvést zcela jasný a jmenovitý výčet takových povinností, protože vždy bude záviset na konkrétní situaci. Jako příklady porušení důležité povinnosti můžeme uvést řízení vozidla pod vlivem alkoholu, nepřiměřená rychlost motorového vozidla, vjetí do protisměru, couvání s nákladním vozidlem bez dostatečného přehledu (tamtéž, 2002, s. 327-328),
- **zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo povinnost uloženou mu podle zákona** se bude posuzovat vždy samostatně u každého jednoho trestného činu, kdy toto jednání musí být ale ve spojení s důležitou povinností.

V případě tohoto trestného činu lze v obecné rovině říci, že se jedná o opatření zákonodárce, které chrání zdraví osob před pachateli, kteří poruší nějakou důležitou povinnost, a při tom dojde k ublížení na zdraví. Jako příklad můžeme uvést situaci, kdy řidič pod vlivem alkoholu, který měl v krvi zjištěno 0,5 g/kg, srazí na přechodu pro chodce osobu, která si vymkne zápěstí pravé ruky a s tímto zraněním bude v pracovní neschopnosti tři týdny.

Jde o méně závažná jednání, než která jsou uvedena ve skutkové podstatě trestného činu ustanovení § 224 trestního zákona:

- **ustanovení § 224 trestního zákona**

- 1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- 2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- 3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob proto, že hrubě porušil předpisy o ochraně životního prostředí nebo předpisy o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické předpisy, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

Trestný čin výše uvedeného paragrafového znění je obsáhlejší než předchozí a stejně jako u všech si nejdříve vysvětlíme pojmy uvedené v jeho skutkové podstatě:

- **těžká újma na zdraví** je uvedena v ustanovení § 89 odst. 7 trestního zákona, kde se hovoří o tom, že se tím rozumí jen vážná porucha zdraví nebo vážné onemocnění. Dále je zde taxativně pod jednotlivými písmeny uvedeno, za jakých podmínek je těžká újma na zdraví:

- a) **zmrzačení**: je trvalý chorobný stav, který je charakterizován převážně trvalou nebo funkční změnou těla, nebo jeho části anebo ztrátou některé končetiny nebo její podstatné části (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 138).

- b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti: musí být trvalé a toto snížení je podstatné, je-li vyšší než 50% (tamtéž, 2002, s. 139).
- c) ochromení údu: jedná se o trvalou nepohyblivost nebo značně sníženou schopnost pohybu horní nebo dolní končetiny nebo její značné části (tamtéž, 2002, s. 139).
- d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí: jde o podstatné oslabení nebo ztrátu zraku, sluchu, čichu nebo hmatu (tamtéž, 2002, s. 139).
- e) poškození důležitého orgánu: je porušení nebo ztráta některého z důležitých tělesných orgánů, pokud při něm vzniká nebezpečí pro život nebo trvalý následek (tamtéž, 2002, s. 139).
- f) zohyzdění: jedná se o viditelnou, nápadnou a trvalou hyzdící změnu těla, která vzbuzuje ošklivost a mění vzhled poškozeného (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 139).
- g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu: v případě potratu se myslí vypuzení plodu a placenty z dělohy do 28. týdne, usmrcení plodu je po 28. týdnu těhotenství až do počátku porodu (tamtéž, 2002, s. 139).
- h) mučivé útrapy: jsou mimořádné, vystupňované nebo prodlužované bolesti tělesného nebo duševního rázu (tamtéž, 2002, s. 139).
- i) delší dobu trvající porucha zdraví: jedná se o vážnou poruchu zdraví, která je spojena s obtížemi, které poškozenému brání v jeho povolání nebo v obvyklém způsobu života zpravidla po dobu nejméně 6 týdnů (tamtéž, 2002, s. 139),
- **smrtí** se v trestním právu rozumí smrt mozková, nestačí pouze zástava srdce a dýchání (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 323),
 - **porušení důležité povinnosti** bylo již popsáno v předchozí kapitole 2.1.3, s. 21,
 - **zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo povinnost uložená mu podle zákona** byly již popsány v předchozí kapitole 2.1.3, s.21,

- **více osob** je pojem, kterým se rozumí u této kvalifikované skutkové podstaty trestného činu počet nejméně tří osob (Hrdlička, Kněžínek, Mlsna, 2009, s. 337),
- **k hrubému porušení předpisů** dojde zpravidla tam, kde bylo porušeno několik důležitých ustanovení či předpisů takovým způsobem, že byl podstatně zvýšen stupeň nebezpečnosti činu pro společnost (Novotný, Růžička, et al., 2002, s. 329). Možnost oblastí porušení takových předpisů je zde taxativně vymezena a jedná se o oblast ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce, bezpečnosti dopravy a hygienických předpisů.

V případě skutkové podstaty tohoto trestného činu je zcela zřejmý zájem zákonodárce na ochraně osob před běžným nebo hrubým porušením některé normy. Porušení má zpravidla za následek vyvolání reálného nebezpečí a z toho plynoucí možnost těžké újmy na zdraví nebo i smrti více osob (Hrdlička, Kněžínek, Mlsna, 2009, s. 336).

Na závěr kapitoly považuji za podstatné uvést, že jsem v době vzniku této diplomové práce použil platnou a účinnou právní úpravu, tedy znění zákona číslo 140/1961 Sb. Citovaný trestní zákon byl ale dne 1. ledna 2010 nahrazen, poněvadž od tohoto data vstoupil v účinnost zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákoník).

Trestní zákon je v současné době ale stále používán, pokud pachatel spáchal trestný čin před 1. lednem 2010 a použití trestního zákona je pro něj výhodnější.

Nový trestní zákoník byl vypracován ve zcela jiné struktuře. Byla změněna jeho celková koncepce, ať se již jedná o zcela nové výkladové pojmy či zrušení nebo naopak zavedení nových skutkových podstat trestných činů. Oproti dřívějšímu trestnímu zákonu jsou v novém trestním zákoníku řazeny v jednotlivých hlavách trestné činy tak, že je na prvním místě zájem zákonodárce na ochraně života a zdraví osob. Nikoliv jako v trestním zákoně, ve kterém byla na prvním místě uvedena ochrana republiky a celého státního zřízení.

V našem případě byl v novém trestním zákoníku zařazen trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky pod ustanovení § 274 (v trestním zákoně

byl pod ustanovením § 201). Zároveň došlo u nové právní úpravy ke změně, kdy bylo vypuštěno oproti ustanovení v trestním zákoně písmeno b).

Trestný čin opilství uvedený pod ustanovením § 201a trestního zákona byl v novém trestním zákoníku zrušen.

Trestné činy ublížení na zdraví zaviněné z nedbalosti jsou v trestním zákoníku pojmově změněny a uvedeny v ustanovení § 147 a § 148. V trestním zákoně jsme je našli v ustanovení § 223 a § 224.

Pokud dojde k porušení nejenom trestního zákona, ale podle současně platné právní úpravy i trestního zákoníku, je zákon číslo 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád), nástrojem, díky kterému se dosahuje účelu, který je sledován zákonodárcem.

V kapitole jsem vysvětlil základní strukturu trestného činu a nejdůležitější rozdíly u těch trestných činů, které se „dotýkají“ sledované problematiky v diplomové práci. Podrobně jsem popsal specifické pojmy, které jsou velmi důležité pro naplnění některé ze skutkových podstat uvedených trestných činů.

3 DOPRAVNÍ NEHODA

Náležitosti provozu na pozemních komunikacích, společně se všemi právy a povinnostmi těchto účastníků, jsou uvedeny v zákoně číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu).

Pojem dopravní nehody je v zákoně o silničním provozu pojmově vymezen ve třetím oddíle, který je nazván „Zvláštní ustanovení pro provoz vozidel“. V tomto oddíle je v ustanovení § 47, který se jmenuje „Dopravní nehoda“, uvedeno v jednotlivých odstavcích:

- **ustanovení § 47 zákona o silničním provozu**

- 1) Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.
- 2) Řidič, který měl účast na dopravní nehodě, je povinen
 - a) neprodleně zastavit vozidlo,
 - b) zdržet se požití alkoholického nápoje a jiných návykových látek po nehodě po dobu, do kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou nebo během jízdy požil alkoholický nápoj nebo návykovou látku, vždy však do doby příjezdu policisty v případě, že jsou účastníci nehody povinni ohlásit nehodu policistovi podle odstavců 4 a 5,
 - c) učinit opatření k zabránění vzniku škody osobám nebo věcem, pokud tato hrozí v důsledku dopravní nehody, a
 - d) spolupracovat při zjišťování skutkového stavu.
- 3) Účastníci dopravní nehody jsou povinni
 - a) učinit vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v místě dopravní nehody; vyžadují-li to okolnosti, jsou oprávněni zastavovat jiná vozidla,

- b) oznámit, v případech stanovených tímto zákonem, nehodu policii; došlo-li k zranění, poskytnout podle svých schopností první pomoc a k zraněné osobě přivolat zdravotnickou záchrannou službu,
 - c) označit místo dopravní nehody,
 - d) umožnit obnovení provozu na pozemních komunikacích, zejména provozu vozidel hromadné dopravy osob,
 - e) neprodleně ohlásit policii poškození pozemní komunikace, obecně prospěšného zařízení nebo životního prostředí, pokud k němu při dopravní nehodě došlo,
 - f) prokázat si na požádání navzájem svou totožnost a sdělit údaje o vozidle, které mělo účast na dopravní nehodě,
 - g) v případech, kdy nevznikne povinnost oznámit nehodu policii, sepsat společný záznam o dopravní nehodě, který podepíší a neprodleně předají pojistiteli; tento záznam musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, jejích účastníků a vozidel, její příčiny, průběhu a následků.
- 4) Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100 000 Kč, jsou účastníci dopravní nehody povinni
- a) neprodleně ohlásit dopravní nehodu policistovi,
 - b) zdržet se jednání, které by bylo na újmu řádného vyšetření dopravní nehody, zejména přemístění vozidel; musí-li se však situace vzniklá dopravní nehodou změnit, zejména je-li to nutné k vyproštění nebo ošetření zraněné osoby nebo k obnovení provozu na pozemních komunikacích, především provozu vozidel hromadné dopravy osob, vyznačit situaci a stopy,
 - c) setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody.

- 5) Povinnost podle odstavce 4 platí i v případě, kdy při dopravní nehodě
- a) dojde ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, s výjimkou škody na vozidle, jehož řidič má účast na dopravní nehodě nebo škody na věci přepravované v tomto vozidle,
 - b) dojde k poškození nebo zničení součásti nebo příslušenství pozemní komunikace podle zákona o pozemních komunikacích, nebo
 - c) účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Zákon o silničním provozu tedy vymezuje, kromě jiného, i pojem dopravní nehody. Dále je v zákoně řešeno množství dalších práv a povinností všech účastníků silničního provozu. Z našeho hlediska je v zákoně o silničním provozu důležité ustanovení § 5 odst. 2, kde je pod písmeny a) a b) uvedeno:

- **ustanovení § 5 zákona o silničním provozu**

- 2) Řidič nesmí
 - a) požit alkoholický nápoj nebo užít návykovou látku během jízdy,
 - b) řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem.

Z ustálené soudní judikatury v České republice je přivedení se do stavu vylučujícím způsobilost, kterou si osoba způsobí požitím alkoholického nápoje nebo požitím či aplikací návykové látky, trestné, pokud při takovém jednání dojde k dopravní nehodě, kdy je jinému ublíženo na zdraví, je způsobena těžká újma na zdraví, dojde k usmrcení jedné či více osob. Pak se na takto zaviněné jednání nahlíží jako na porušení důležité povinnosti.

Spojením požití alkoholického nápoje před jízdou nebo během jízdy, způsobení dopravní nehody a porušení některé důležité povinnosti, které vyplývá ze zákona o silničním provozu (např. nedodržení předepsané rychlosti,

vjetí do protisměru, nedání přednosti vozidlu jedoucímu po hlavní silnici) je takové jednání považováno za hrubé porušení důležité povinnosti ve smyslu trestního zákona i trestního zákoníku. Kombinace takových jednání má potom zpravidla tragické následky.

Jako poslední ze základních teoretických „pilířů“ jsem v kapitole vysvětlil podstatu dopravní nehody tak, jak je definována zákonodárcem v zákoně o silničním provozu. Dále jsem se zmínil o povinnosti řidiče, že nesmí požit alkoholický nápoj nebo užít návykovou látku před jízdou, během jízdy nebo v době kdy by mohl být ještě pod jejím vlivem.

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Praktická část diplomové práce obsahuje analýzu, porovnání a následné vyhodnocení shromážděných statistických dat. Všechna data byla získána ze zdola uvedených odborů od pracovníků Policejního prezidia České republiky, Centrála informatiky a analytických procesů Služby kriminální policie a vyšetřování.

Údaje, které se týkají Evidence dopravních nehod (dále jen EDN), byly poskytnuty analytikem informačních a komunikačních technologií z Odboru projekční realizace informačních systémů Policejního prezidia České republiky.

Statistická data, která uvádějí nedbalostní trestné činy, které vznikly pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami, byla získána od pracovníka Odboru analytických procesů Policejního prezidia České republiky.

4.1 Záměr výzkumného šetření

Záměrem výzkumného šetření v diplomové práci je problematika zjištěného množství způsobených nedbalostních trestných činů, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu a způsobil dopravní nehodu. Zároveň na tento problém poukazují pomocí porovnání a vyhodnocení statistických dat za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009. Dále jsem shromáždil a vyhodnotil údaje dopravních nehod způsobených řidiči motorových vozidel, kteří byli pod vlivem alkoholu, ale v této době nebylo ještě zjištěno, že se jedná o trestný čin. Všechny takto získané údaje, po zúžení jen na ta nejdůležitější, budou vzájemně porovnány v jednotlivých letech.

Na základě mé podrobné rozvahy byl zvolen následující postup:

V prvním případě jsem, na základě zadaného požadavku analytikovi informačních a komunikačních technologií z Odboru projekční realizace informačních systémů, získal statistická data za shora uvedené roky. Údaje se týkaly evidence dopravních nehod, které byly šetřeny Policií České republiky. Viníkem byl určen řidič motorového vozidla, který řídil pod vlivem alkoholu.

Poněvadž se jedná o evidenci, ve které je velké množství shromážděných položek a ukazatelů, kdy ne všechna data jsou pro nás důležitá, bylo v první fázi provedeno vytrídění jen těch dat, která jsou pro náš výzkum z širšího hlediska nejpodstatnější. Jedná se o ukazatele: kraj; okres; datum (tj. den, měsíc, rok) dopravní nehody; hodina a minuta; usmrčené, těžce a lehce zraněné osoby; škoda; pohlaví a rok narození řidiče. Získané statistické údaje jsem zúžil do ukazatelů, které jsem si označil pro pozdější porovnání s nedbalostními trestnými činy, které byly způsobeny při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu jako nejdůležitější. Jedná se o následující údaje: kalendářní roky, kraj, ve kterém došlo ke sledované události. Dále pak pohlaví a rok narození označeného viníka dopravní nehody. Poslední položkou jsou osoby, které byly zraněny smrtelně, těžce nebo lehce.

Ve druhém případě byla na můj podnět získána z interní databáze, prostřednictvím pracovníka Odboru analytických procesů, statistická data za uvedené roky, tj. 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009. Zvoleným a následně nastaveným „filtrem“ byl z velkého množství shromážděných údajů proveden širší závěrečný výstup. Jednalo se o ukazatele: pohlaví a rok narození pachatele trestného činu; klasifikace události – dopravní nehoda; kraj a okres spáchání; přítomnost alkoholu u pachatele; paragrafové znění trestného nebo trestných činů; statisticky vykazovaný den v týdnu; hodina; datum (rok, měsíc, den) a škoda způsobená trestným činem. Získané údaje jsem dále zúžil do ukazatelů, které jsem označil jako nejdůležitější pro následné porovnání se statistickými výstupy, které byly získány ze shora uvedené evidence dopravních nehod. Jedná se o údaje: kalendářní roky, dále pak uvedený kraj, kde k trestnému činu došlo, pohlaví a rok narození pachatele. Způsobený následek, tedy smrtelná, těžká nebo lehká zranění osob u trestných činů nebylo možné zajistit, protože se zde přesně neevidují.

4.2 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2005

Za rok 2005 byly získány statistické údaje o způsobených a evidovaných dopravních nehodách, které byly zaviněny řidičem motorového vozidla, jenž byl pod vlivem alkoholu.

V celé České republice došlo tento rok k počtu 7 487 dopravních nehod. Při nich bylo smrtelně zraněno 57 osob, těžce zraněno bylo 320 osob a lehce 2 539 osob.

Počet dopravních nehod je roztržíděn podle jednotlivých krajů. V každém kraji je dále uvedeno celkové množství dopravních nehod, které jsou roztržíděné podle pohlaví viníka. K tomuto ukazateli je následně přiřazena statisticky zjištěná újma na životu a zdraví poškozovaných osob:

- **Hlavní město Praha:** bylo zde evidováno celkem 614 dopravních nehod, jejichž viníky byli označeni muži. Došlo k šesti smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 20 osob a 134 lehce.
Ženy způsobily 85 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, jedna byla těžce zraněna a 21 lehce.
- **Středočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 952 dopravních nehod, které způsobili muži. Byla způsobena čtyři smrtelná zranění, těžce bylo zraněno 45 osob a 344 lehce.
Ženy způsobily 90 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, tři byly těžce a 21 lehce zraněno.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 576 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo ke čtyřem smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 43 osob a 233 lehce.
Za viníky bylo označeno 53 žen, které způsobily dopravní nehody, jedna osoba byla zraněna smrtelně, jedna těžce a 19 lehce.
- **Západočeský kraj:** bylo zde evidováno 714 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k devíti smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 17 osob a 268 lehce.
V 54 případech byly označeny ženy za viníky dopravní nehod, při kterých byla jedna osoba usmrcena, dvě byly těžce zraněny a 16 lehce.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 989 dopravních nehod, které způsobili muži. Bylo při nich 10 osob usmrceno, těžce zraněno bylo 41 osob a 342 lehce.
Ženy zavinily 73 dopravních nehod, žádná osoba nebyla smrtelně zraněna, dvě osoby byly zraněny těžce a 22 lehce.

- **Východočeský kraj:** bylo zde evidováno 795 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k sedmi smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 44 osob a 319 lehce.
V 69 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých nebyla žádná osoba usmrcena, čtyři byly těžce zraněny a 18 lehce.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 1038 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Došlo k 11 smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 53 osob a 403 lehce.
Za viníky bylo označeno 85 žen, které způsobily dopravní nehody, žádná osoba nebyla zraněna smrtelně ani těžce, 32 osob bylo zraněno lehce.
- **Severomoravský kraj:** na území kraje bylo evidováno celkem 1189 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Došlo ke čtyřem smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 40 osob a 315 lehce.
Ženy způsobily 108 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, čtyři byly těžce zraněny a 26 lehce.

Dále jsem provedl rozdělení všech způsobených a evidovaných dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu, na jednotlivé kraje. Tyto shromážděné údaje jsem ale roztřídil podle mnou zvoleného rozmezí roku narození označených viníků.

Tímto rozdělením podle věku chci z pedagogického hlediska poukázat hlavně na množství způsobených dopravních nehod, které mají na svědomí osoby, jejichž věk dosáhl maximálně dvaceti pěti let. Jedná se tedy o skupinu, kdy řidiči vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V případě řidičů, kteří získali řidičská oprávnění na další motorová vozidla, se jedná o vlastnictví řidičského oprávnění v době nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 48 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 101 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 250 dopravních nehod,

- 1920-1969** zaviněno 300 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 81 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 207 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 326 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 428 dopravních nehod.
 - **Jihočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 72 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 126 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 193 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 241 dopravních nehod.
 - **Západočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 85 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 155 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 218 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 310 dopravních nehod.
 - **Severočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 113 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 199 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 343 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 407 dopravních nehod.
 - **Východočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 113 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 170 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 272 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 309 dopravních nehod.
 - **Jihomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 112 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 249 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 326 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 436 dopravních nehod.

- **Severomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1985-1990** zaviněno 139 dopravních nehod,
1980-1984 zaviněno 219 dopravních nehod,
1970-1979 zaviněno 378 dopravních nehod,
1920-1969 zaviněno 561 dopravních nehod.

Ve druhé části jsem se již zaměřil na nedbalostní trestné činy. Na základě získaných statistických údajů jsem zjistil, že v roce 2005 bylo na území České republiky způsobeno celkem 1 224 dopravních nehod. Byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy, poněvadž pachatel způsobil dopravní nehodu, zároveň byl pod vlivem alkoholu ve stavu vylučující způsobilost a naplnil některou ze skutkových podstat trestného činu tak, jak jsem popsal v kapitole 2 a následných podkapitolách této diplomové práce.

V současné době není možné zjistit přesné číslo následků na životech a zdraví osob, poněvadž se tyto údaje v předmětných statistikách přesně neevidují.

Počet nedbalostních trestných činů jsem roztrídil podle jednotlivých krajů. V každém kraji je dále uveden celkový počet trestných činů, které jsou roztríděny podle pohlaví viníka:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 113 trestných činů, kdy muži spáchali 104 a ženy 9 shora popsaných trestných činů.
- **Středočeský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 146 zájmových trestných činů. Na celkovém čísle se muži podíleli 136 a ženy 10 skutky.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 109 trestných činů. Muži spáchali celkem 102 a ženy sedm trestných činů.
- **Západočeský kraj:** bylo zde zaznamenáno 95 nedbalostních trestných činů pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami. Muži spáchali 90 a ženy pak 5 trestných činů.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 207 trestných činů, kdy se na celkovém čísle podíleli muži 193 a ženy 14 skutky.

- **Východočeský kraj:** na území kraje bylo zaznamenáno celkem 95 trestných činů, kdy muži spáchali 92 a ženy tři trestné činy.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo odhaleno celkem 203 trestných činů. Muži spáchali celkem 194 a ženy devět trestných činů.
- **Severomoravský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 256 zájmových nedbalostních trestných činů. Na celkovém počtu se muži podíleli 236 a ženy 20 skutky.

Následně jsem provedl rozdělení všech zjištěných a evidovaných nedbalostních trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách řidičem motorového vozidla. Statistické údaje jsem roztřídil podle roku narození pachatelů, kdy bylo zvoleno stejné věkové rozhraní jako u viníků dopravních nehod, kteří tyto dopravní nehody způsobili pod vlivem alkoholu.

Nastaveným věkovým rozdělením chci hlavně z pedagogického hlediska upozornit na množství nedbalostních trestných činů, které pachatelé způsobili. Opět jsem se mimo jiné zaměřil na věkovou hranici maximálně do dvaceti pěti let, kdy se tedy jedná o skupinu osob, která vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. Ve skupině jsou samozřejmě zahrnuty i ty osoby, které získaly řidičské oprávnění na další motorová vozidla a vlastní je po dobu nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 12 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 19 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 39 opravních nehod,
1930-1969 pachatelé 43 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 17 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 26 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 47 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 46 dopravních nehod.

- **Jihočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 15 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 25 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 38 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 31 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé pěti dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 27 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 29 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 34 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 16 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 42 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 74 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 75 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 14 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 27 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 31 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 23 dopravních nehod.
- **Jihomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 158 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 50 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 63 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 72 dopravních nehod.

- **Severomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1985-1989** pachatelé 32 dopravních nehod,
1980-1984 pachatelé 43 dopravních nehod,
1970-1979 pachatelé 83 dopravních nehod,
1930-1969 pachatelé 98 dopravních nehod.

4.2.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2005

V roce 2005 bylo statisticky zachyceno 7 487 dopravních nehod, které byly způsobeny řidiči motorových vozidel, kteří byli pod vlivem alkoholu.

Při těchto dopravních nehodách došlo celkem k usmrcení 57 osob, 320 jich bylo zraněno těžce a 2 539 lehce.

Muži se podíleli 6 870 nehodami, tj. 91,76 %, na celkovém počtu všech dopravních nehod. Na osoby „něžného“ pohlaví připadlo 617 dopravních nehod, tj. 8,24 %.

Následně provedeme seřazení všech viníků dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Na prvním místě bude kraj s největším počtem řidičů a řidiček motorových vozidel, v jehož uzemním obvodu došlo k dopravní nehodě. Na posledním místě bude potom kraj s nejmenším počet těchto provinilců. Jedná se o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1980 až 1990**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od získání řidičského oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** v zájmovém věkovém rozmezí se na území kraje stalo 361 dopravních nehod, tj. 4,82 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 2) Severomoravský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 358 dopravních nehod, tj. 4,78 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 3) Severočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 312 dopravních nehod, tj. 4,17 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

- 4) **Středočeský kraj:** v určeném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 288 dopravních nehod, tj. 3,85 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 5) **Východočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí sledovaných let způsobili 283 dopravních nehod, tj. 3,78 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 6) **Západočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 240 dopravních nehod, tj. 3,21 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 7) **Jihočeský kraj:** v kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 198 dopravním nehodám, tj. 2,64 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 8) **Hlavní město Praha:** na území hlavního města zavinily tyto osoby celkem 149 dopravních nehod, tj. 1,99 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

Ze shora uvedených a spočítaných údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, se dopustili celkem 2 189 dopravních nehod pod vlivem alkoholu, tj. 29,24 % ze všech dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno požití alkoholu před jízdou.

Statistická data za rok 2005 uvedla, že na území České republiky bylo spácháno celkem 1 224 odhalených dopravních nehod, které byly spáchány pod vlivem alkoholu a následně byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy.

Muži se na celkovém výsledku podíleli počtem 1 147 trestných činů, tj. 93,71 %, zatímco zástupkyně ženského pohlaví „pouze“ 77 trestnými činy, tedy 6,29 %.

Jako nejdůležitější ukazatele tohoto bloku statistiky, který byl zaměřen na shora popsané nedbalostní trestné činy, jsem se z pedagogického hlediska zaměřil taktéž, jako u evidence dopravních nehod, na osoby ve věku od 15 do 25 let. Jedná se hlavně o řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1980 až 1989**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od doby, kdy získala osoba řidičské oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky

statistických výstupů, které jsem seřadil také sestupně od kraje s největším počtem trestných činů, vypadají následovně:

- 1) Severomoravský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 75 nedbalostních trestných činů, tj. 6,13 % ze všech zájmových trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 2) Jihomoravský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 68 trestných činů, tj. 5,56 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 3) Severočeský kraj:** na území kraje spáchaly osoby celkem 58 trestných činů, tj. 4,74 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 4) Středočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 43 trestných činů, tj. 3,51 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 5) Východočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí zájmových let spáchali 43 trestných činů, tj. 3,35 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 6) Jihočeský kraj:** na území kraje spáchali řidiči a řidičky celkem 40 trestných činů, tj. 3,27 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 7) Západočeský kraj:** v tomto věkovém rozmezí se na území kraje stalo 32 trestných činů, tj. 2,61 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 8) Hlavní město Praha:** na území hlavního města bylo spácháno 31 trestných činů, tj. 2,53 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Ze statistických údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, spáchali celkem 388

trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách. Na sledovanou věkovou skupinu tedy připadá 31,70 % ze všech nedbalostních trestných činů, které se staly pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na závěr této kapitoly bych chtěl shrnout základní poznatky a výstupy, které jsem zjistil.

Řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, osoby ve věku **od 15 do 25 let**, způsobilý **29,24 % dopravních nehod**, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla označena jako **pachatel trestného činu** zaviněného z nedbalosti v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody **ve 31,70 %** ze všech nedbalostních trestných činů tohoto charakteru!

4.3 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2006

V roce 2006 bylo, podle získaných statistických údajů, způsobeno a evidováno zdola popsané množství dopravních nehod, které byly zaviněny řidičem motorového vozidla, který byl pod vlivem alkoholu.

Celková čísla hovoří o tom, že se v České republice tento rok stalo 6 118 dopravních nehod. Při nich bylo smrtelně zraněno 42 osob, těžce zraněno bylo 255 osob a lehce 2 003 osob.

Veškeré dopravní nehody jsou jako v kapitole 4.2 této diplomové práce roztržiděny podle jednotlivých krajů. V každém kraji je následně uveden celkový počet dopravních nehod roztržiděný podle pohlaví viníka. K tomuto ukazateli je dále přiřazena statisticky zjištěná újma na životu a zdraví poškozených osob:

- **Hlavní město Praha:** bylo zde evidováno celkem 462 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Došlo ke dvěma smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 13 osob a 84 lehce.
Ženy způsobilý 50 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, jedna byla těžce zraněna a devět lehce.
- **Středočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 785 dopravních nehod, které způsobilý muži. Byla způsobilý tři smrtelná zranění, těžce bylo zraněno 43 osob a 290 lehce.

Ženy způsobily 66 dopravních nehod, jedna osoba byla usmrcena, žádná nebyla zraněna těžce a 27 jich bylo lehce zraněno.

- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 490 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo k pěti smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 24 osob a 180 lehce.
Za viníky bylo označeno 51 žen, které způsobily dopravní nehody, jedna osoba byla zraněna smrtelně, dvě těžce a 16 lehce.
- **Západočeský kraj:** bylo zde evidováno 579 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k dvěma smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 15 osob a 196 lehce.
V 40 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých byly dvě osoby usmrceny, dvě byly těžce zraněny a 15 lehce.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 757 dopravních nehod, které způsobili muži. Při nich byly dvě osoby usmrceny, těžce zraněno bylo 35 osob a 220 lehce.
Ženy zavinily 66 dopravních nehod, jedna osoba byla smrtelně a těžce zraněna, 15 lehce.
- **Východočeský kraj:** bylo zde evidováno 676 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k osmi smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 37 osob a 263 lehce.
V 75 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých byla jedna osoba usmrcena, dvě byly těžce zraněny a 33 lehce.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 930 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Došlo k šesti smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 48 osob a 365 lehce.
Za viníky bylo označeno 82 žen, které způsobily dopravní nehody, žádná osoba nebyla zraněna smrtelně, jedna byla zraněna těžce a 22 osob bylo zraněno lehce.
- **Severomoravský kraj:** na území kraje bylo evidováno celkem 927 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Při tom došlo k osmi smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 28 osob a 254 lehce.

Ženy způsobily 82 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, tři byly těžce zraněny a 14 lehce.

Dále jsem provedl rozdělení všech způsobených a evidovaných dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu, na jednotlivé kraje. Tyto shromážděné údaje jsem ale roztřídil podle mnou zvoleného rozmezí roku narození označených viníků.

Rozdělením podle popsaného věkového rozmezí bych rád z pedagogického hlediska upozornil na údaje o množství způsobených dopravních nehod, které mají na svědomí osoby, jejichž věk dosáhl maximálně 25 let. Jedná se tedy o skupinu, kdy řidiči vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V případě řidičů, kteří získali řidičská oprávnění na další motorová vozidla, se jedná o vlastnictví řidičského oprávnění v době nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 17 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 81 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 195 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 219 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 87 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 189 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 237 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 338 dopravních nehod
- **Jihočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 53 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 1121 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 160 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 207 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 69 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 136 dopravních nehod,

- 1971-1980** zaviněno 180 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 234 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 88 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 163 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 273 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 299 dopravních nehod.
 - **Východočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 94 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 168 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 214 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 275 dopravních nehod.
 - **Jihomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 128 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 212 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 306 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 366 dopravních nehod.
 - **Severomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1986-1991** zaviněno 107 dopravních nehod,
1981-1985 zaviněno 177 dopravních nehod,
1971-1980 zaviněno 274 dopravních nehod,
1926-1970 zaviněno 451 dopravních nehod.

Podle získaných statistických dat za rok 2006 bylo zjištěno, že se na území České republiky stalo celkem 2 183 dopravních nehod, které byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy. Kvalifikace byla použita z důvodu způsobení dopravní nehody řidičem motorového vozidla, kdy byl pod vlivem alkoholu ve stavu vylučujícím způsobilost, a naplnil tak některou z dříve popsanych skutkových podstat trestného činu.

V současné době není možné zjistit přesné číslo následků na životech a zdraví osob, poněvadž se tyto údaje v předmětných statistikách přesně neevidují.

Počet nedbalostních trestných činů jsem roztřídil podle jednotlivých krajů. V každém jednom kraji je dále uveden celkový počet trestných činů, které jsou roztříděny podle pohlaví viníka:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 176 trestných činů, kdy muži spáchali 164 a ženy 12 shora popsaných trestných činů.
- **Středočeský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 251 zájmových trestných činů. Na celkovém čísle se muži podíleli 234 a ženy 17 skutky.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 209 trestných činů. Muži spáchali celkem 194 a ženy 15 trestných činů.
- **Západočeský kraj:** bylo zde zaznamenáno 149 nedbalostních trestných činů pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami. Muži spáchali 140 a ženy pak devět těchto trestných činů.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 350 trestných činů, kdy se na celkovém čísle podíleli muži 322 a ženy 28 skutky.
- **Východočeský kraj:** na území kraje bylo zaznamenáno celkem 198 trestných činů, kdy muži spáchali 171 a ženy 18 trestných činů.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo odhaleno celkem 425 trestných činů. Muži spáchali celkem 397 a ženy 28 trestných činů.
- **Severomoravský kraj:** bylo zde zaznamenáno 434 zájmových nedbalostních trestných činů. Na tomto celkovém čísle se muži podíleli 396 a ženy 38 skutky.

Všechny zjištěné a evidované dopravní nehody, které byly způsobeny pod vlivem alkoholu řidičem motorového vozidla a byly označeny jako nedbalostní trestné činy, jsem rozdělil a roztřídil. Osoby byly rozděleny do stejných věkových skupin jako u viníků dopravních nehod, kteří způsobili dopravní nehody pod vlivem alkoholu.

Tímto věkovým rozdělením chci opakovaně z pedagogického hlediska upozornit na množství nedbalostních trestných činů, které pachatelé způsobili. Opět jsem se hlavně zaměřil, kromě ostatních věkových kategorií, na věkovou

hranici maximálně do 25 let, kdy se tedy jedná o skupinu osob, které vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. Ve skupině jsou samozřejmě zahrnuty i ty osoby, které získaly řidičské oprávnění na další motorová vozidla a vlastní je po dobu nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 8 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 37 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 62 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 69 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 38 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 55 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 70 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 88 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 18 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 56 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 68 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 67 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 12 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 39 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 49 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 49 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 33 dopravních nehod,

- 1981-1985** pachatelé 66 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 112 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 139 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 21 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 46 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 57 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 65 dopravních nehod.
 - **Jihomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 41 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 98 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 142 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 144 dopravních nehod.
 - **Severomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1986-1990** pachatelé 45 dopravních nehod,
1981-1985 pachatelé 89 dopravních nehod,
1971-1980 pachatelé 124 dopravních nehod,
1932-1970 pachatelé 176 dopravních nehod.

4.3.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2006

V roce 2006 bylo statisticky zachyceno 6 118 dopravních nehod, které byly způsobeny řidiči motorových vozidel, kteří byli pod vlivem alkoholu.

Při dopravních nehodách došlo celkem k usmrcení 42 osob, 255 jich bylo zraněno těžce a 2 003 lehce.

Muži se podíleli 5 606 nehodami, tj. 91,63 %, na celkovém počtu všech těchto dopravních nehod. Na osoby „něžného“ pohlaví připadlo 512 dopravních nehod, tj. 8,37 %.

Následně provedeme seřazení všech viníků dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Na prvním místě bude kraj s největším počtem řidičů a řidiček motorových vozidel, v jehož územním obvodu došlo k dopravní nehodě. Na posledním místě bude potom kraj s nejmenším počet těchto provinilců. Jedná se o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1981 až 1991**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od získání řidičského oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** v zájmovém věkovém rozmezí se na území kraje stalo 340 dopravních nehod, tj. 5,56 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 2) Severomoravský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí těchto let způsobili 284 dopravních nehod, tj. 4,64 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 3) Středočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 276 dopravních nehod, tj. 4,51 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 4) Východočeský kraj:** ve sledovaném věku se na území kraje stalo 262 dopravních nehod, tj. 4,28 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 5) Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí předmětných let způsobili 251 dopravních nehod, tj. 4,10 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 6) Západočeský kraj:** na území kraje zavinily tyto osoby celkem 205 dopravních nehod, tj. 3,35 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 7) Jihočeský kraj:** v kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 174 dopravním nehodám, tj. 2,84 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 8) Hlavní město Praha:** na území hlavního města zavinily tyto osoby celkem 98 dopravních nehod, tj. 1,60 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

Ze shora uvedených a spočítaných údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, se dopustili celkem 1890 dopravních nehod pod vlivem alkoholu, tj. 30,89 % ze všech dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno požití alkoholu před jízdou.

Statistická data za rok 2006 uvedla, že na území České republiky bylo spácháno celkem 2 183 odhalených dopravních nehod, které byly spáchány pod vlivem alkoholu a následně byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy.

Muži se na celkovém výsledku podíleli počtem 2 018 trestných činů, tj. 92,44 %, zatímco zástupkyně něžného pohlaví „pouze“ 165 trestnými činy, tedy 7,56 %.

Jako nejdůležitější ukazatele tohoto bloku statistiky, který byl zaměřen na shora popsané nedbalostní trestné činy, jsem se z pedagogického hlediska zaměřil taktéž, jako u evidence dopravních nehod, na osoby ve věku od 15 do 25 let. Jedná se hlavně o řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1981 až 1990**. Tedy předpokládaná řidičská praxe je **od doby, kdy osoba získala řidičské oprávnění až do maximální desetileté praxe** v řízení motorového vozidla. Výsledky statistických výstupů, které jsem seřadil sestupně od kraje s největším počtem trestných činů, vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 139 nedbalostních trestných činů, tj. 6,37 % ze všech zájmových trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 2) Severomoravský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 134 trestných činů, tj. 6,14 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 3) Severočeský kraj:** na území kraje spáchaly osoby celkem 99 trestných činů, tj. 4,54 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 4) Středočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 93 trestných činů, tj. 4,26 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

- 5) **Jihočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí zájmových let spáchali 74 trestných činů, tj. 3,39 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 6) **Východočeský kraj:** na území kraje spáchali řidiči a řidičky celkem 67 trestných činů, tj. 3,07 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 7) **Západočeský kraj:** v tomto věkovém rozmezí se na území kraje stalo 51 trestných činů, tj. 2,34 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 8) **Hlavní město Praha:** na území hlavního města bylo spácháno 45 trestných činů, tj. 2,06 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Ze statistických údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, spáchali celkem 702 trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách. Na sledovanou věkovou skupinu tedy připadá 32,16 % ze všech nedbalostních trestných činů, které se staly pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na závěr kapitoly bych chtěl shrnout základní poznatky a výstupy, které jsem zjistil.

Řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, tedy osoby ve věku **od 15 do 25 let** způsobili **30,89 % dopravních nehod**, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla označena jako **pachatel trestného činu** zaviněného z nedbalosti v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody **ve 32,16 %** ze všech nedbalostních trestných činů tohoto charakteru!

4.4 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2007

V roce 2007 bylo na území České republiky způsobeno celkem 6 800 dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu. Při

dopravních nehodách došlo k usmrcení 31 osob, těžce zraněno bylo 280 a lehce zraněno 2 152 osob.

Následně jsem celkové statistické údaje opět roztrídil podle krajů, na jejichž území došlo k nehodovým dějům. V jednotlivých krajích je potom uveden celkový počet dopravních nehod, které jsou roztríděny podle pohlaví označeného viníka, ke kterým jsou přiřazeny zjištěné újmy na životech a zdraví poškozených osob:

- **Hlavní město Praha:** v oblasti kraje bylo evidováno celkem 598 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Při nich došlo k jednomu smrtelnému zranění, dále bylo těžce zraněno 11 osob a 86 lehce.
Ženy způsobily 67 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena ani těžce zraněna, 18 osob bylo zraněno lehce.
- **Středočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 841 dopravních nehod, které způsobili muži. Došlo k šesti smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 52 osob a 295 lehce.
Ženy způsobily 98 dopravních nehod, žádná osoby nebyla usmrcena, jedna byla zraněna těžce a 36 lehce.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 516 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo k jednomu smrtelnému zranění, těžce bylo zraněno 26 osob a 183 lehce.
Jako viníky bylo označeno 51 žen, které způsobily dopravní nehody, žádná osoba nebyla zraněna smrtelně ani těžce, 23 jich bylo zraněno lehce.
- **Západočeský kraj:** bylo zde evidováno 630 dopravních nehod zaviněných muži, došlo ke třem smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 13 osob a 236 lehce.
V 60 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých byla jedna osoba usmrcena, nikdo nebyl zraněn těžce, 10 osob bylo zraněno lehce.

- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 814 dopravních nehod, které způsobili muži. Čtyři osoby byly usmrceny, těžce zraněno bylo 30 osob a 231 lehce.
Ženy zavinily 86 dopravních nehod, žádná osoba nebyla smrtelně zraněna, tři osoby byly zraněny těžce a 23 lehce.
- **Východočeský kraj:** bylo zde evidováno 793 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k pěti smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 39 osob a 283 lehce.
V 65 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých nebyla žádná osoba usmrcena, jedna byla těžce zraněna a 18 lehce.
- **Jihomoravský kraj:** bylo evidováno celkem 995 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Došlo k sedmi smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 50 osob a 374 lehce.
Jako viníky bylo označeno 83 žen, které způsobilily dopravní nehody, žádná osoba nebyla zraněna smrtelně ani těžce, 27 osob bylo zraněno lehce.
- **Severomoravský kraj:** na území kraje bylo evidováno celkem 1017 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Při tom došlo ke třem smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 50 osob a 284 lehce.
Ženy způsobilily 86 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, čtyři byly těžce zraněny a 25 lehce.

V dalším úseku praktické části jsem roztřídil celkový počet dopravních nehod, které byly způsobeny řidičem motorového vozidla pod vlivem alkoholu, podle jednotlivých krajů. Rozdíl je ale v tom, že jsem údaje roztřídil podle určitých věkových skupin, kde jsem se z pedagogického hlediska zaměřil na ty osoby, které zavinily dopravní nehodu a dosáhly věku maximálně 25 let včetně. Jedná se tedy o skupinu řidičů a řidiček, kteří vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V případě řidičů, kteří získali řidičská oprávnění na další motorová vozidla, se jedná o vlastnictví řidičského oprávnění v době nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 41 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 117 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 229 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 278 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 87 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 188 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 300 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 364 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 73 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 132 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 136 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 226 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 75 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 116 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 225 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 274 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 82 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 186 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 278 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 354 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 115 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 193 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 206 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 344 dopravních nehod.
- **Jihomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 148 dopravních nehod,

1982-1986 zaviněno 226 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 312 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 392 dopravních nehod.

- **Severomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1987-1993** zaviněno 122 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 214 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 295 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 472 dopravních nehod.

V druhém případě praktické části jsem se zaměřil na nedbalostní trestné činy. Na základě získaných statistických údajů jsem zjistil, že v roce 2007 bylo na území České republiky způsobeno celkem 4 014 dopravních nehod. Tyto byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy, poněvadž pachatel způsobil dopravní nehodu, zároveň byl pod vlivem alkoholu ve stavu vylučující způsobilost a naplnil některou ze skutkových podstat trestného činu tak, jak jsem popisoval v teoretické části této diplomové práce.

Není ale bohužel v současné době možné určit přesné číslo následků na životech a zdraví osob, poněvadž se přesné údaje v předmětných statistikách nenevidují.

Počet nedbalostních trestných činů jsem roztřídil podle jednotlivých krajů. V každém kraji je dále uveden celkový počet trestných činů, které jsem roztřídil podle pohlaví pachatele:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 328 trestných činů, kdy muži spáchali 298 a ženy 39 těchto deliktů.
- **Středočeský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 496 zájmových trestných činů. Na celkovém čísle se muži podíleli 449 a ženy 47 skutky.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 361 trestných činů. Muži spáchali celkem 335 a ženy 26 těchto trestných činů.
- **Západočeský kraj:** bylo zde zaznamenáno 375 nedbalostních trestných činů pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami. Muži spáchali 342 a ženy pak 33 trestných činů.

- **Severočeský kraj:** na území kraje bylo evidováno 627 trestných činů, kdy se na celkovém čísle podíleli muži 568 a ženy 59 skutky.
- **Východočeský kraj:** na území kraje bylo zaznamenáno celkem 376 trestných činů, kdy muži spáchali 339 a ženy 37 trestných činů.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo odhaleno celkem 785 trestných činů. Muži spáchali celkem 742 a ženy 43 těchto trestných činů.
- **Severomoravský kraj:** bylo zde zaznamenáno 666 zájmových nedbalostních trestných činů. Na tomto celkovém čísle se muži podíleli 618 a ženy 48 skutky.

Dále jsem provedl rozdělení všech zjištěných a evidovaných nedbalostních trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách řidičem motorového vozidla. Statistické údaje jsem roztřídil podle roku narození pachatelů, kdy bylo zvoleno stejné věkové rozhraní jako u viníků dopravních nehod, kteří dopravní nehodu způsobili pod vlivem alkoholu.

Nastaveným věkovým rozdělením chci opět z pedagogického hlediska upozornit na množství nedbalostních trestných činů, které byly způsobeny pachateli, kteří dosáhli maximální věkové hranice 25 let včetně. Jedná se o skupinu osob, která vlastní řidičské oprávnění pro řízení některého z motorových vozidel maximálně deset let. Do tohoto rozhraní jsou zahrnuty nejenom osoby, které vlastní řidičský průkaz na malý motocykl (řidičská praxe až deset let), ale i na ostatní motorová vozidla (řidičská praxe maximálně sedm let):

- **Hlavní město Praha:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 22 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 59 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 117 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 130 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 35 dopravních nehod,

- 1982-1986** zaviněno 108 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 161 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 192 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 41 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 91 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 85 dopravních nehod,
1929-1971 zaviněno 144 dopravních nehod.
 - **Západočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 36 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 68 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 130 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 141 dopravních nehod.
 - **Severočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 68 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 131 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 187 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 241 dopravních nehod.
 - **Východočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 59 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 93 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 88 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 136 dopravních nehod.
 - **Jihomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 92 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 178 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 240 dopravních nehod,

1930-1971 zaviněno 275 dopravních nehod.

- **Severomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1987-1992** zaviněno 63 dopravních nehod,
1982-1986 zaviněno 121 dopravních nehod,
1972-1981 zaviněno 186 dopravních nehod,
1930-1971 zaviněno 296 dopravních nehod.

4.4.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2007

V roce 2007 bylo statisticky zaznamenáno celkem 6 800 dopravních nehod, které byly zaviněny řidiči motorových vozidel řídící pod vlivem alkoholu. Došlo při nich celkem k usmrcení 31 osob, 280 jich bylo zraněno těžce a 2 152 lehce.

Muži se podíleli 6 204 nehodami, tj. 91,24 %, na celkovém počtu všech těchto dopravních nehod. Na osoby „něžného“ pohlaví připadlo 596 dopravních nehod, tj. 8,76 %.

Jako další krok jsem provedl rozřídění všech viníků dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Na prvním místě bude kraj s největším počtem řidičů a řidiček motorových vozidel, v jehož uzemním obvodu došlo k dopravní nehodě. Na posledním místě bude potom kraj s nejmenším počet těchto provinilců. Jedná se o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1982 až 1993**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od začátku získání řidičského oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** v kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 374 dopravním nehodám, tj. 5,50 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 2) Severomoravský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí sledovaných let způsobili 336 dopravních nehod, tj. 4,94 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 3) Východočeský kraj:** na území kraje zavinily tyto osoby celkem 308 dopravních nehod, tj. 4,52 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

- 4) **Středočeský kraj:** ve sledovaném věku se na území kraje stalo 275 dopravních nehod, tj. 4,04 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 5) **Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí těchto let způsobili 268 dopravních nehod, tj. 3,94 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 6) **Jihočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 205 dopravních nehod, tj. 3,01 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 7) **Západočeský kraj:** v tomto kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 191 dopravním nehodám, tj. 2,80 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 8) **Hlavní město Praha:** na území hlavního města zavinily osoby celkem 158 dopravních nehod, tj. 2,32 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

Z výsledků tedy vyplývá, že řidiči a řidičky motorových vozidel, ve věku od 15 do 25 let včetně, se dopustili celkem 2 115 dopravních nehod pod vlivem alkoholu, tj. 31,10 % ze všech dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno požití alkoholu před jízdou.

Statistická data za rok 2007 uvedla, že na území České republiky bylo spácháno celkem 4 014 dopravních nehod, které byly zaviněny pod vlivem alkoholu a následně byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy.

Muži se na celkovém výsledku podíleli počtem 3 691 trestných činů, tj. 91,95 %, zatímco ženy se na celkovém čísle podílely 323 trestnými činy, tj. 8,05 %.

Jako nejdůležitější ukazatele tohoto bloku statistiky, který byl zaměřen na shora popsané nedbalostní trestné činy, jsem se z pedagogického hlediska zaměřil taktéž, jako u evidence dopravních nehod, na osoby ve věku od 15 do 25 let. Jedná se hlavně o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1982 až 1992**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od doby, kdy získala osoba řidičské oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky

statistických výstupů, které jsem seřadil také sestupně od kraje s největším počtem trestných činů, vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 270 nedbalostních trestných činů, tj. 6,73 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 2) Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí těchto let způsobili 199 trestných činů, tj. 4,96 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 3) Severomoravský kraj:** na území kraje spáchaly osoby celkem 184 trestných činů, tj. 4,58 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 4) Východočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 152 trestných činů, tj. 3,79 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 5) Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí zájmových let spáchali 143 trestných činů, tj. 3,56 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 6) Jihočeský kraj:** na území kraje řidiči a řidičky spáchali celkem 132 trestných činů, tj. 3,29 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 7) Západočeský kraj:** v tomto věkovém rozmezí se na území kraje stalo 104 trestných činů, tj. 2,59 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 8) Hlavní město Praha:** na území hlavního města bylo spácháno 81 trestných činů, tj. 2,09 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Ze statistických údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, spáchali celkem 1 265 trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na tuto věkovou skupinu tedy připadá 31,51 % ze všech nedbalostních trestných činů, které se staly pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na závěr této kapitoly bych chtěl shrnout základní poznatky a výstupy, které jsem zjistil.

Řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, tedy osoby ve věku **od 15 do 25 let** způsobili **31,10 % dopravních nehod**, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu. **Ve 31,51 % z celkového počtu nedbalostních trestných činů**, které byly způsobeny při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu, jsem zjistil, že se trestných činů dopustili osoby ve shora uvedené věkové kategorii!

4.5 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2008

Za rok 2008 jsem získal zcela uvedené statistické údaje o způsobených a evidovaných dopravních nehodách, které zavinil řidič motorového vozidla, jenž byl pod vlivem alkoholu.

V celé České republice došlo tento rok k počtu 6 602 dopravních nehod. Při nich bylo smrtelně zraněno 79 osob, těžce zraněno bylo 315 osob a lehce 2 090 osob.

Počet dopravních nehod je roztržiděn podle jednotlivých krajů. Pod hlavičkou každého jednotlivého kraje je dále uveden celkový počet dopravních nehod roztržiděný podle pohlaví viníka. K ukazateli je následně přiřazena statisticky zjištěná újma na životu a zdraví poškozovaných osob:

- **Hlavní město Praha:** na území kraje bylo evidováno celkem 543 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Došlo k jednomu smrtelnému zranění, dále bylo těžce zraněno osm osob a 83 lehce. Ženy způsobiley 63 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, dvě byly těžce zraněny a 18 lehce.

- **Středočeský kraj:** v oblasti kraje bylo evidováno 876 dopravních nehod, které způsobili muži. Došlo k osmi smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 46 osob a 327 lehce.
Ženy způsobiley 91 dopravních nehod, žádná osoba nebyla usmrcena, tři byly těžce a 30 lehce zraněno.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 409 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách nebyla žádná osoba smrtelně zraněna, těžce bylo zraněno 20 osob a 157 lehce.
Za viníky bylo označeno 39 žen, které způsobiley dopravní nehody, nikdo nebyl zraněn smrtelně ani těžce, sedm osob bylo lehce zraněno.
- **Západočeský kraj:** bylo zde evidováno 620 dopravních nehod zaviněných muži, došlo k 11 smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 33 osob a 173 lehce.
V 70 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých byla jedna osoba usmrcena, nikdo nebyl zraněn těžce, 25 osob bylo zraněno lehce.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 889 dopravních nehod, které způsobili muži. Bylo při nich 14 osob usmrceno, těžce zraněno bylo 41 osob a 269 lehce.
Ženy zavinily 84 dopravních nehod, žádná osoba nebyla smrtelně ani těžce zraněna, 33 jich bylo zraněno lehce.
- **Východočeský kraj:** v kraji bylo evidováno 624 dopravních nehod zaviněných muži. Došlo k 10 smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 52 osob a 233 lehce.
V 49 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých nebyla žádná osoba usmrcena, nikdo nebyl zraněn těžce, 19 osob bylo zraněno lehce.
- **Jihomoravský kraj:** bylo evidováno celkem 1001 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo k devíti smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 60 osob a 351 lehce.
Za viníky bylo označeno 120 žen, které způsobiley dopravní nehody, jedna osoba byla usmrcena, čtyři byly zraněny těžce a 36 lehce.

- **Severomoravský kraj:** na tomto území bylo evidováno celkem 1033 dopravních nehod, jejichž viníky byli označeni muži, došlo k usmrcení 23 osob, dále bylo těžce zraněno 46 osob a 306 lehce. Ženy způsobily 91 dopravních nehod, jedna osoba byla usmrcena, nikdo nebyl zraněn těžce a 23 lehce.

Následně jsem rozdělil všechny způsobené a evidované dopravní nehody, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu, na jednotlivé kraje. Shromážděné údaje jsem ale roztrídil podle mnou zvoleného rozmezí roku narození označených viníků.

Rozdělením podle věku chci z pedagogického hlediska poukázat především na množství způsobených dopravních nehod, které mají na svědomí osoby, jejichž věk dosáhl maximálně 25 let. Jedná se o skupinu, kdy řidiči vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V případě řidičů, kteří získali řidičská oprávnění na další motorová vozidla, se jedná o vlastnictví řidičského oprávnění v době nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 33 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 101 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 197 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 275 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 99 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 186 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 260 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 422 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 56 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 105 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 119 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 168 dopravních nehod.

- **Západočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 62 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 130 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 200 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 298 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 104 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 186 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 299 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 384 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 93 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 139 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 204 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 237 dopravních nehod.
- **Jihomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 154 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 213 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 309 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 445 dopravních nehod.
- **Severomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1988-1994** zaviněno 131 dopravních nehod,
1983-1987 zaviněno 214 dopravních nehod,
1973-1982 zaviněno 302 dopravních nehod,
1925-1972 zaviněno 477 dopravních nehod.

Ve druhé části jsem se již zaměřil na nedbalostní trestné činy. Na základě shromážděných statistických údajů jsem zjistil, že v roce 2008 bylo na území České republiky způsobeno celkem 4 007 dopravních nehod. Takto způsobené dopravní nehody byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy, poněvadž pachatel zavinil dopravní nehodu pod vlivem alkoholu, byl ve stavu vylučující způsobilost a naplnil některou ze skutkových podstat trestného činu.

V současné době není možné zjistit přesné číslo následků na životech a zdraví osob u těchto trestných činů, poněvadž se tyto údaje přesně neevidují.

Počet nedbalostních trestných činů jsem roztrídil podle jednotlivých krajů. V každém jednom kraji je dále uveden celkový počet zájmových trestných činů, které jsou následně roztríděny podle pohlaví pachatele:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 342 trestných činů, kdy muži spáchali 308 a ženy 34 shora pospaných trestných činů.
- **Středočeský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 521 zájmových trestných činů. Na celkovém čísle se muži podíleli 479 a ženy 42 skutky.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 345 trestných činů. Muži spáchali celkem 313 a ženy 32 těchto trestných činů.
- **Západočeský kraj:** bylo zde zaznamenáno 445 nedbalostních trestných činů pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami. Muži spáchali 398 a ženy pak 47 trestných činů.
- **Severočeský kraj:** na území kraje bylo evidováno 602 trestných činů, kdy se na celkovém čísle podíleli muži 554 a ženy 48 skutky.
- **Východočeský kraj:** na území kraje bylo zaznamenáno celkem 418 trestných činů, kdy muži spáchali 384 a ženy 34 trestných činů.
- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo odhaleno celkem 759 trestných činů. Muži spáchali celkem 681 a ženy 78 těchto trestných činů.
- **Severomoravský kraj:** bylo zde zaznamenáno 757 zájmových nedbalostních trestných činů. Na celkovém čísle se muži podíleli 530 a ženy 45 skutky.

Následně jsem provedl rozdělení všech zjištěných a evidovaných nedbalostních trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách řidičem motorového vozidla. Statistické údaje jsem roztrídil podle roku narození pachatelů, kdy bylo zvoleno stejné věkové rozhraní jako u viníků dopravních nehod, kteří způsobili dopravní nehody pod vlivem alkoholu.

Nastaveným věkovým rozdělením chci z pedagogického hlediska opětovně poukázat na množství nedbalostních trestných činů, které pachatelé způsobili.

Opakovaně jsem se zaměřil na věkovou hranici maximálně do 25 let, kdy se jedná o skupinu osob, která vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V této skupině jsou samozřejmě zahrnuty i osoby, které získaly řidičská oprávnění na další motorová vozidla a vlastní je po dobu nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 16 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 64 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 116 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 146 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 40 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 103 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 150 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 228 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 43 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 73 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 97 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 132 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 34 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 83 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 136 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 192 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 56 dopravních nehod,

- 1983-1987** pachatelé 122 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 185 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 239 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 60 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 82 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 134 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 142 dopravních nehod.
 - **Jihomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 83 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 161 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 219 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 296 dopravních nehod.
 - **Severomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1988-1994** pachatelé 63 dopravních nehod,
1983-1987 pachatelé 98 dopravních nehod,
1973-1982 pachatelé 152 dopravních nehod,
1921-1972 pachatelé 262 dopravních nehod.

4.5.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2008

V roce 2008 bylo statisticky zachyceno 6 602 dopravních nehod, které byly způsobeny řidiči motorových vozidel, kteří řídili pod vlivem alkoholu.

Při těchto dopravních nehodách došlo celkem k usmrcení 79 osob, 315 jich bylo zraněno těžce a 2 090 lehce.

Muži se podíleli 5 995 nehodami, tj. 90,81 %, na celkovém počtu všech dopravních nehod. Na osoby „něžného“ pohlaví připadlo celkově 607 dopravních nehod, tj. 9,19 %.

Dalším krokem bude, že seřadím všechny viníky, kteří způsobili dopravní nehodu pod vlivem alkoholu. Na prvním místě bude kraj s největším počtem řidičů a řidiček motorových vozidel, v jehož územním obvodu došlo k dopravní nehodě. Na posledním místě bude kraj s nejmenším počet takových provinilců. Jedná se o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1983 až 1994**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od získání řidičského oprávnění až do maximální možné doby jejich praxe, tj. deseti let**. Výsledky vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 367 dopravních nehod, tj. 5,56 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 2) Severomoravský kraj:** řidiči a řidičky narození v zájmovém věkovém rozmezí způsobili 345 dopravních nehod, tj. 5,23 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 3) Severočeský kraj:** na území kraje zavinily tyto osoby celkem 290 dopravních nehod, tj. 4,40 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 4) Středočeský kraj:** : ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 285 dopravních nehod, tj. 4,32 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 5) Východočeský kraj:** řidiči a řidičky narozené v rozmezí těchto let způsobili 232 dopravních nehod, tj. 3,51 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 6) Západočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 192 dopravních nehod, tj. 2,91 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 7) Jihočeský kraj:** v tomto kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 161 dopravním nehodám, tj. 2,44 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 8) Hlavní město Praha:** na území hlavního města zavinily osoby celkem 134 dopravních nehod, tj. 2,03 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

Ze získaných údajů vyplývá, že se řidiči motorových vozidel v zájmové věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, dopustili celkem 2 006 dopravních nehod pod vlivem alkoholu, tj. 30,38 % ze všech dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno požití alkoholu před jízdou.

Statistická data za rok 2008 uvedla, že na území České republiky bylo spácháno celkem 4 007 odhalených dopravních nehod, které byly spáchány pod vlivem alkoholu a následně byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy.

Muži se na celkovém výsledku podíleli počtem 3 647 trestných činů, tj. 91,02 %. Na ženy potom připadalo z celkového počtu 360 trestných činů, tj. 8,98 %.

Jako nejdůležitější ukazatele této části statistických údajů, které byly zaměřeny na shora popsané nedbalostní trestné činy, jsem se z pedagogického hlediska zaměřil taktéž, jako u evidence dopravních nehod, na osoby ve věku od 15 do 25 let. Jedná se hlavně o řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1983 až 1994**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od doby, kdy získala osoba řidičské oprávnění až do maximální desetileté praxe**. Výsledky statistických výstupů, které jsem seřadil také sestupně od kraje s největším počtem trestných činů, vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 244 nedbalostních trestných činů, tj. 6,09 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 2) Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 178 trestných činů, tj. 4,44 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 3) Severomoravský kraj:** na území kraje spáchaly osoby celkem 161 trestných činů, tj. 4,02 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 4) Středočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 143 trestných činů, tj. 3,57 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

- 5) **Východočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let spáchali 142 trestných činů, tj. 3,54 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 6) **Západočeský kraj:** v oblasti kraje spáchaly tyto osoby celkem 117 trestných činů, tj. 2,92 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 7) **Jihočeský kraj:** v tomto věkovém rozmezí se na území kraje stalo 116 trestných činů, tj. 2,89 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 8) **Hlavní město Praha:** na území hlavního města bylo spácháno 80 trestných činů, tj. 1,97 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Z výsledků statistických údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, spáchali celkem 1 181 trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách. Na tuto věkovou skupinu tedy připadá 29,47 % ze všech nedbalostních trestných činů, které se staly pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na závěr kapitoly bych chtěl shrnout nejdůležitější poznatky a výstupy, které jsem zjistil.

Řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, osoby ve věku **od 15 do 25 let** způsobily **30,38 % dopravních nehod**, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla označena jako **pachatel trestného činu** zaviněného z nedbalosti v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody **ve 29,47 %** ze všech nedbalostních trestných činů tohoto charakteru!

4.6 Vyhodnocení statistických údajů za rok 2009

V roce 2009 bylo na území České republiky způsobeno celkem 4 992 dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu. Při

těchto dopravních nehodách došlo k usmrcení 106 osob, těžce zraněno bylo 291 a lehce zraněno 1 691 osob.

Následně jsem celkové statistické údaje opět roztrídil podle krajů, na jejichž území k těmto nehodovým dějům došlo. V jednotlivých krajích je potom uveden celkový počet dopravních nehod, které jsou roztríděny podle pohlaví označeného viníka, ke kterým jsou přiřazeny zjištěné újmy na životech a zdraví osob poškozených osob:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 439 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Došlo ke třem smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 14 osob a 72 lehce. Ženy způsobily 70 dopravních nehod, dvě osoby byly usmrceny, tři byly zraněny těžce a 21 lehce.
- **Středočeský kraj:** v oblasti kraje bylo evidováno 638 dopravních nehod, které způsobili muži. Došlo při nich k 13 smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 32 osob a 208 lehce. Ženy způsobily 79 dopravních nehod, jedna osoba byla usmrcena, dvě byly zraněny těžce a 17 lehce.
- **Jihočeský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 349 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo k osmi smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 30 osob a 131 lehce. Za viníky bylo označeno 35 žen, které způsobily dopravní nehody, žádná osoba nezemřela, jedna byla zraněna těžce a devět jich bylo zraněno lehce.
- **Západočeský kraj:** bylo zde evidováno 455 dopravních nehod zaviněných muži, při kterých došlo k 11 smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 23 osob a 205 lehce. V 56 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, kdy nebyla žádná osoba usmrcena, tři byly zraněny těžce a 21 lehce.
- **Severočeský kraj:** na území tohoto kraje bylo evidováno 629 dopravních nehod, které způsobili muži. Bylo 19 osob usmrceno, těžce zraněno bylo 31 osob a 203 lehce.

Ženy zavinily 61 dopravních nehod, žádná osoba nebyla smrtelně zraněna, čtyři osoby byly zraněny těžce a 23 lehce.

- **Východočeský kraj:** bylo evidováno 475 dopravních nehod zaviněných muži, došlo ke 12 smrtelným zraněním, těžce zraněno bylo 36 osob a 158 lehce.

Ve 34 případech byly označeny ženy jako viníci dopravní nehody, při kterých byla jedna osoba usmrcena, pět bylo těžce zraněno a sedm lehce.

- **Jihomoravský kraj:** v kraji bylo evidováno celkem 739 dopravních nehod, kdy viníky byli označeni muži. Při nehodách došlo k 17 smrtelným zraněním, těžce bylo zraněno 66 osob a 317 lehce.

Jako viníky bylo označeno 73 žen, které způsobily dopravní nehody, jedna osoba byla zraněna smrtelně, tři osoby těžce a 27 lehce.

- **Severomoravský kraj:** na tomto území bylo evidováno celkem 775 dopravních nehod, jejímiž viníky byli označeni muži. Došlo k 17 smrtelným zraněním, dále bylo těžce zraněno 35 osob a 251 lehce.

Ženy způsobily 85 dopravních nehod, jedna osoba byla usmrcena, tři byly těžce zraněny a 21 lehce.

V dalším úseku praktické části jsem roztřídil celkový počet dopravních nehod, které byly způsobeny řidičem motorového vozidla pod vlivem alkoholu, podle jednotlivých krajů. Rozdíl je ale v tom, že jsem údaje vykázal podle určitých věkových skupin, kde jsem se z pedagogického hlediska zaměřil na ty osoby, které zavinily dopravní nehodu a dosáhly věku maximálně 25 let včetně. V tomto případě se jedná tedy o skupinu řidičů a řidiček, kteří vlastní řidičský průkaz maximálně deset let, pokud budeme mít na mysli řidiče malého motocyklu. V případě řidičů, kteří získali řidičská oprávnění na další motorová vozidla, se jedná o vlastnictví řidičského oprávnění v době nejvíce sedmi let:

- **Hlavní město Praha:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 34 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 73 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 160 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 242 dopravních nehod.

- **Středočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 68 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 116 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 228 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 305 dopravních nehod.
- **Jihočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 50 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 79 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 105 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 150 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 45 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 89 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 146 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 231 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 72 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 128 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 202 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 288 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 66 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 115 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 148 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 180 dopravních nehod.
- **Jihomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 87 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 176 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 217 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 332 dopravních nehod.
- **Severomoravský kraj:** označení viníci dopravních nehod podle roku narození: **1989-1995** zaviněno 103 dopravních nehod,

1984-1988 zaviněno 168 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 238 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 351 dopravních nehod.

Ve druhé části praktického bloku jsem se zaměřil na nedbalostní trestné činy. Na základě získaných statistických údajů jsem zjistil, že v roce 2009 bylo na území České republiky způsobeno celkem 3 019 dopravních nehod. Byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy, poněvadž pachatel způsobil dopravní nehodu, zároveň byl pod vlivem alkoholu ve stavu vylučujícím způsobilost a naplnil některou ze skutkových podstat trestného činu tak, jak jsem popisoval v teoretické části této diplomové práce.

Není ale bohužel v současné době možné určit přesné číslo následků na životech a zdraví osob, poněvadž se takto přesné údaje v předmětných statistikách neevidují.

Počet nedbalostních trestných činů jsem roztrídil podle jednotlivých krajů. V každém jednom kraji je dále uveden celkový počet trestných činů, které jsou roztríděny podle pohlaví pachatele:

- **Hlavní město Praha:** na tomto území bylo evidováno celkem 293 trestných činů, kdy muži spáchali 250 a ženy 43 těchto deliktů.
- **Středočeský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 360 zájmových trestných činů, kdy se na celkovém čísle muži podíleli 330 a ženy 30 skutky.
- **Jihočeský kraj:** v tomto kraji bylo evidováno celkem 236 trestných činů. Muži spáchali dohromady 219 a ženy 17 těchto trestných činů.
- **Západočeský kraj:** bylo zde zaznamenáno 359 nedbalostních trestných činů pod vlivem alkoholu v souvislosti s dopravními nehodami. Muži spáchali 316 a ženy pak 43 těchto trestných činů.
- **Severočeský kraj:** na území kraje bylo evidováno 456 trestných činů, kdy se na celkovém čísle podíleli muži 419 a ženy 37 skutky.
- **Východočeský kraj:** v oblasti bylo zaznamenáno celkem 321 trestných činů, kdy muži spáchali 295 a ženy 26 trestných činů.

- **Jihomoravský kraj:** v tomto kraji bylo odhaleno celkem 604 trestných činů. Muži spáchali celkem 547 a ženy 57 trestných činů.
- **Severomoravský kraj:** na území kraje bylo zjištěno 390 zájmových nedbalostních trestných činů. Na tomto celkovém čísle se muži podíleli 351 a ženy 39 skutky.

Dále jsem provedl rozdělení všech zjištěných a evidovaných nedbalostních trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách řidičem motorového vozidla. Statistické údaje jsem roztřídil podle roku narození pachatelů, kdy bylo zvoleno stejné věkové rozhraní jako u viníků dopravních nehod, kteří dopravní nehodu způsobili pod vlivem alkoholu.

Nastaveným věkovým rozdělením chci opět z pedagogického hlediska upozornit na množství nedbalostních trestných činů, které byly způsobeny pachateli, kteří dosáhli maximální věkové hranice 25 let včetně. Jedná se o skupinu osob, která vlastní řidičské oprávnění pro řízení některého z motorových vozidel maximálně deset let. Do tohoto rozhraní jsou tedy zahrnuty nejenom ty osoby, které vlastní řidičský průkaz na malý motocykl (řidičská praxe až deset let), ale i na ostatní motorová vozidla (řidičská praxe maximálně sedm let):

- **Hlavní město Praha:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 20 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 48 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 81 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 144 dopravních nehod.
- **Středočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 23 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 52 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 106 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 179 dopravních nehod.

- **Jihočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 28 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 52 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 66 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 90 dopravních nehod.
- **Západočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 27 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 64 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 111 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 157 dopravních nehod.
- **Severočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 43 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 83 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 129 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 201 dopravních nehod.
- **Východočeský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 32 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 70 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 93 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 126 dopravních nehod.
- **Jihomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 60 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 139 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 163 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 242 dopravních nehod.

- **Severomoravský kraj:** pachatelé nedbalostních trestných činů, které způsobili při dopravní nehodě pod vlivem alkoholu, rozdělení podle roku narození: **1989-1994** zaviněno 37 dopravních nehod,
1984-1988 zaviněno 82 dopravních nehod,
1974-1983 zaviněno 112 dopravních nehod,
1929-1973 zaviněno 159 dopravních nehod.

4.6.1 Shrnutí zjištěných výsledků za rok 2009

V roce 2009 bylo statisticky zaznamenáno celkem 4 992 dopravních nehod, které byly zaviněny řidiči motorových vozidel řídících pod vlivem alkoholu. Při těchto dopravních nehodách došlo celkem k usmrcení 106 osob, 291 jich bylo zraněno těžce a 1 691 lehce.

Muži se podíleli 4 499 nehodami, tj. 90,12 %, na celkovém počtu všech těchto dopravních nehod. Na osoby „něžného“ pohlaví připadlo 493 dopravních nehod, tj. 9,88 %.

Jako další krok jsem provedl rozřídění všech viníků dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Na prvním místě bude kraj s největším počtem řidičů a řidiček motorových vozidel, v jehož uzemním obvodu došlo k dopravní nehodě. Na posledním místě bude potom kraj s nejmenším počet těchto provinilců. Jedná se o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1984 až 1995**, tedy předpokládaná řidičská praxe je **od začátku získání řidičského oprávnění až do maximální možné desetileté praxe v řízení některého motorového vozidla**. Výsledky vypadají následovně:

- 1) Severomoravský kraj:** v kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 271 dopravním nehodám, tj. 5,43 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 2) Jihomoravský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 263 dopravních nehod, tj. 5,27 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 3) Severočeský kraj:** na území kraje zavinily osoby celkem 200 dopravních nehod, tj. 4,01 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

- 4) **Středočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 184 dopravních nehod, tj. 3,69 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 5) **Východočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let způsobili 181 dopravních nehod, tj. 3,63 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 6) **Západočeský kraj:** v oblasti kraje zavinily tyto osoby celkem 134 dopravních nehod, tj. 2,68 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 7) **Jihočeský kraj:** v tomto kraji došlo u zájmové věkové skupiny k 129 dopravním nehodám, tj. 2,58 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.
- 8) **Hlavní město Praha:** na území hlavního města zavinily tyto osoby celkem 107 dopravních nehod, tj. 2,14 % všech dopravních nehod pod vlivem alkoholu.

Z výsledků tedy vyplývá, že řidiči a řidičky motorových vozidel, ve věku od 15 do 25 let včetně, se dopustili celkem 1 469 dopravních nehod pod vlivem alkoholu, tj. 29,43 % ze všech dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno požití alkoholu před jízdou.

Statistická data za rok 2009 uvedla, že na území České republiky bylo spácháno celkem 3 019 dopravních nehod, které byly zaviněny pod vlivem alkoholu a následně byly kvalifikovány jako nedbalostní trestné činy.

Muži se na celkovém výsledku podíleli počtem 2 727 trestných činů, tj. 90,33 %, zatímco ženy se na celkovém čísle podílely 292 trestnými činy, tedy 9,67 %.

Jako nejdůležitější ukazatele tohoto bloku statistiky, který byl zaměřen na shora popsané nedbalostní trestné činy, jsem se jako u předchozích kapitol, zaměřil z pedagogického hlediska na osoby ve věku od 15 do 25 let. Jedná se hlavně o ty řidiče i řidičky, kteří byli narozeni v rozmezí let **1984 až 1994**, tedy předpokládaná řidičská praxe je považována **od doby, kdy získala osoba řidičské oprávnění až do maximální možné desetileté praxe**. Výsledky

těchto statistických výstupů, které jsem seřadil také sestupně od kraje s největším počtem trestných činů, vypadají následovně:

- 1) Jihomoravský kraj:** v tomto věkovém rozmezí se na území kraje stalo 199 nedbalostních trestných činů, tj. 6,60 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 2) Severočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí sledovaných let způsobili 126 trestných činů, tj. 4,17 % ze všech sledovaných trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 3) Severomoravský kraj:** na území kraje spáchaly osoby celkem 119 trestných činů, tj. 3,94 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 4) Východočeský kraj:** v oblasti kraje se stalo 102 trestných činů, tj. 3,38 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 5) Západočeský kraj:** řidiči a řidičky narození v rozmezí těchto let spáchali 91 trestných činů, tj. 3,01 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 6) Jihočeský kraj:** na území kraje spáchaly tyto osoby celkem 80 trestných činů, tj. 2,65 % z celkového počtu trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravní nehodě.
- 7) Středočeský kraj:** ve sledovaném věkovém rozmezí se na území kraje stalo 75 trestných činů, tj. 2,48 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.
- 8) Hlavní město Praha:** na území hlavního města bylo spácháno 68 trestných činů, tj. 2,25 % ze všech trestných činů způsobených pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Ze shora uvedených statistických údajů tedy vidíme, že řidiči motorových vozidel v určené věkové skupině, tedy ve věku od 15 do 25 let včetně, spáchali celkem 860 trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na tuto věkovou skupinu tedy připadá 28,49 % ze všech nedbalostních trestných činů, které se staly pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách.

Na závěr této kapitoly bych chtěl shrnout základní poznatky a výstupy, které jsem zjistil.

Řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, tedy osoby ve věku **od 15 do 25 let** se podílely z **29,43 % na celkovém počtu dopravních nehod**, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu. **Ve 28,49 % z celkového počtu nedbalostních trestných činů**, které byly způsobeny při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu, bylo zjištěno, že se těchto trestných činů dopustily osoby ve shora uvedené věkové kategorii!

4.7 Závěr výzkumného šetření

Uvedu zde závěry výzkumného šetření, které budou seřazeny podle jednotlivých let. Jedná se o nejdůležitější výsledky způsobených dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu, a jednalo se o „běžnou“ dopravní nehodu nebo nedbalostní trestný čin. Výsledné hodnoty jsou zaměřeny na osoby, jejichž řidičská praxe je od doby získání řidičského oprávnění až do maximální desetileté praxe v řízení motorových vozidel.

V první a druhé tabulce jsem rozdělil, podle pohlaví, „běžné“ dopravní nehody zaviněné pod vlivem alkoholu. Údaje jsou dále tříděny podle jednotlivých krajů a způsobených následků na životech a zdraví poškozených osob.

Ve třetí tabulce jsem zachytil dopravní nehody, kdy byl řidič pod vlivem alkoholu, a jednalo se o nedbalostní trestný čin. Vypočítané údaje jsem rozdělil do jednotlivých krajů a podle pohlaví trestně stíhané osoby.

Při získávání statistických údajů, od pracovníků Policejního prezidia České republiky, Centrála informatiky a analytických procesů Služby kriminální policie a vyšetřování bylo na základě zvolených parametrů zjištěno, že se jedná o velké množství dat. Z těchto důvodů bylo těžiště diplomové práce zaměřeno hlavně na uvedené pět let, kraje, pohlaví a roky narození viníků nedbalostních trestných činů nebo dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Ztráty na životech a zdraví osob jsou statisticky evidovány pouze u „běžných“ dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu.

- **Rok 2005:** řidiči a řidičky ve věku od 15 do 25 let, s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, způsobili **29,24 %** dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla **ve 31,70 %** označena **pachatelé trestného činu** zaviněného z nedbalosti v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody.

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2005 -
označení viníci muži**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	614	6	20	134
Středočeský kraj	952	4	45	344
Jihočeský kraj	579	4	43	233
Západočeský kraj	714	9	17	268
Severočeský kraj	989	10	41	342
Východočeský kraj	795	7	44	319
Jihomoravský kraj	1038	11	53	403
Severomoravský kraj	1189	4	40	315
CELKEM	6870	55	303	2358

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2005 -
označení viníci ženy**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	85	0	1	21
Středočeský kraj	90	0	3	27
Jihočeský kraj	53	1	1	19
Západočeský kraj	54	1	2	16
Severočeský kraj	73	0	2	22
Východočeský kraj	69	0	4	18
Jihomoravský kraj	85	0	0	32
Severomoravský kraj	108	0	4	26
CELKEM	617	2	17	181

**Alkohol zjištěný při nedbalostních trestných činech
v souvislosti s dopravní nehodou za rok 2005**

kraj	počet TČ	pachatelé muži	pachatelé ženy
hl. město Praha	113	104	9
Středočeský kraj	146	136	10
Jihočeský kraj	109	102	7
Západočeský kraj	95	90	5
Severočeský kraj	207	193	14
Východočeský kraj	95	92	3
Jihomoravský kraj	203	194	9
Severomoravský kraj	256	236	20
CELKEM	1224	1147	77

- **Rok 2006:** řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, tedy ve věku od 15 do 25 let, způsobili **30,89 %** dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla označena jako **pachatel trestného činu** zaviněného z nedbalosti v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody **ve 32,16 %** ze všech nedbalostních trestných činů.

Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2006 - označení viníci muži

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	462	2	13	84
Středočeský kraj	785	3	43	290
Jihočeský kraj	490	5	24	180
Západočeský kraj	579	2	15	196
Severočeský kraj	757	2	35	220
Východočeský kraj	676	8	37	263
Jihomoravský kraj	930	6	48	365
Severomoravský kraj	927	8	28	254
CELKEM	5606	36	243	1852

Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2006 - označení viníci ženy

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	50	0	1	9
Středočeský kraj	66	1	0	27
Jihočeský kraj	51	1	2	16
Západočeský kraj	40	2	2	15
Severočeský kraj	66	1	1	15
Východočeský kraj	75	1	2	33
Jihomoravský kraj	82	0	1	22
Severomoravský kraj	82	0	3	14
CELKEM	512	6	12	151

**Alkohol zjištěný při nedbalostních trestných činech
v souvislosti s dopravní nehodou za rok 2006**

kraj	počet TČ	pachatelé muži	pachatelé ženy
hl. město Praha	176	164	12
Středočeský kraj	251	234	17
Jihočeský kraj	209	194	15
Západočeský kraj	149	140	9
Severočeský kraj	350	322	28
Východočeský kraj	189	171	18
Jihomoravský kraj	425	397	28
Severomoravský kraj	434	396	38
CELKEM	2183	2018	165

- **Rok 2007:** řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, tedy osoby ve věku od 15 do 25 let, způsobily **31,10 %** dopravních nehod, kdy byl řidič motorového vozidla **pod vlivem alkoholu**. Ve **31,51 %** z celkového počtu **nedbalostních trestných činů**, které byly způsobeny při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu, jsem zjistil, že se trestných činů dopustily osoby ve shora uvedené věkové kategorii.

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2007 -
označení viníci muži**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	598	1	11	86
Středočeský kraj	841	6	52	295
Jihočeský kraj	516	1	26	183
Západočeský kraj	630	3	13	236
Severočeský kraj	814	4	30	231
Východočeský kraj	793	5	39	283
Jihomoravský kraj	995	7	50	374
Severomoravský kraj	1017	3	50	284
CELKEM	6204	30	271	1972

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2007 -
označení viníci ženy**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	67	0	0	18
Středočeský kraj	98	0	1	36
Jihočeský kraj	51	0	0	23
Západočeský kraj	60	1	0	10
Severočeský kraj	86	0	3	23
Východočeský kraj	65	0	1	18
Jihomoravský kraj	83	0	0	27
Severomoravský kraj	86	0	4	25
CELKEM	596	1	9	180

**Alkohol zjištěný při nedbalostních trestných činech
v souvislosti s dopravní nehodou za rok 2007**

kraj	počet TČ	pachatelé muži	pachatelé ženy
hl. město Praha	328	298	30
Středočeský kraj	496	449	47
Jihočeský kraj	361	335	26
Západočeský kraj	375	342	33
Severočeský kraj	627	568	59
Východočeský kraj	376	339	37
Jihomoravský kraj	785	742	43
Severomoravský kraj	666	618	48
CELKEM	4014	3691	323

- **Rok 2008:** řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, osoby ve věku od 15 do 25 let, zavinily **30,38 %** dopravních nehod, jejichž řidičům bylo zjištěno **požití alkoholu před jízdou**. Stejná věková skupina osob byla označena pachatelem **trestného činu zaviněného z nedbalosti**, v souvislosti s požitím alkoholického nápoje a následné dopravní nehody, **ve 29,47 %** z celkového počtu.

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2008 -
označení viníci muži**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	543	1	8	83
Středočeský kraj	876	8	46	327
Jihočeský kraj	409	0	20	157
Západočeský kraj	620	11	33	173
Severočeský kraj	889	14	41	269
Východočeský kraj	624	10	52	233
Jihomoravský kraj	1001	9	60	351
Severomoravský kraj	1033	23	46	306
CELKEM	5995	76	306	1899

**Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2008 -
označení viníci ženy**

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	63	0	2	18
Středočeský kraj	91	0	3	30
Jihočeský kraj	39	0	0	7
Západočeský kraj	70	1	0	25
Severočeský kraj	84	0	0	33
Východočeský kraj	49	0	0	19
Jihomoravský kraj	120	1	4	36
Severomoravský kraj	91	1	0	23
CELKEM	607	3	9	191

**Alkohol zjištěný při nedbalostních trestných činech
v souvislosti s dopravní nehodou za rok 2008**

kraj	počet TČ	pachatelé muži	pachatelé ženy
hl. město Praha	342	308	34
Středočeský kraj	521	479	42
Jihočeský kraj	345	313	32
Západočeský kraj	445	398	47
Severočeský kraj	602	554	48
Východočeský kraj	418	384	34
Jihomoravský kraj	759	681	78
Severomoravský kraj	575	530	45
CELKEM	4007	3647	360

- **Rok 2009:** řidiči a řidičky s nejmenší dobou praxe v řízení motorového vozidla, ve věku od 15 do 25 let, se podíleli z **29,43 %** na celkovém počtu dopravních nehod, kdy byl **řidič motorového vozidla pod vlivem alkoholu**. Ve **28,49 %** z celkového počtu **nedbalostních trestných činů**, které byly způsobeny při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu, bylo zjištěno, že se těchto trestných činů dopustily osoby v zájmové věkové kategorii.

Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2009 - označení viníci muži

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	439	3	14	72
Středočeský kraj	638	13	32	208
Jihočeský kraj	349	8	30	131
Západočeský kraj	455	11	23	205
Severočeský kraj	629	19	31	203
Východočeský kraj	475	12	36	158
Jihomoravský kraj	739	17	66	317
Severomoravský kraj	775	17	35	251
CELKEM	4499	100	267	1545

Dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu v roce 2009 - označení viníci ženy

kraj	počet DN	smr. zran.	těž. zran.	leh. zran.
hl. město Praha	70	2	3	21
Středočeský kraj	79	1	2	17
Jihočeský kraj	35	0	1	9
Západočeský kraj	56	0	3	21
Severočeský kraj	61	0	4	23
Východočeský kraj	34	1	5	7
Jihomoravský kraj	73	1	3	27
Severomoravský kraj	85	1	3	21
CELKEM	493	6	24	146

**Alkohol zjištěný při nedbalostních trestných činech
v souvislosti s dopravní nehodou za rok 2009**

kraj	počet TČ	pachatelé muži	pachatelé ženy
hl. město Praha	293	250	43
Středočeský kraj	360	330	30
Jihočeský kraj	236	219	17
Západočeský kraj	359	316	43
Severočeský kraj	456	419	37
Východočeský kraj	321	295	26
Jihomoravský kraj	604	547	57
Severomoravský kraj	390	351	39
CELKEM	3019	2727	292

Hlavním cílem praktické části diplomové práce bylo na základě analýzy, porovnání a následné sumarizace shromážděných statistických údajů za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009 upozornit na množství dopravních nehod, které byly způsobeny řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu. Tato jednání byla následně kvalifikována jako nedbalostní trestný čin nebo „běžná“ dopravní nehoda.

Praktická část diplomové práce ukázala, že podíl nedbalostních trestných činů zaviněných při dopravních nehodách, kdy byl řidič či řidička pod vlivem alkoholu, je přibližně stejný jako u „běžných“ dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Výstup byl zaměřen hlavně na skupinu osob ve věku od 15 do 25 let včetně. Jedná se tedy o ty řidiče a řidičky, kteří mají sedmi až maximálně desetiletou praxi v řízení motorových vozidel. Samotný výsledek, který poukázal na skutečnost, že za všechna sledovaná léta zavinily osoby ve shora uvedeném věkovém rozmezí v průměru **celkem 30,67 %** všech dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu, které byly kvalifikovány jako nedbalostní trestný čin, je dle mého názoru alarmující. Stejně tak jako podíl té samé věkové skupiny u všech „běžných“ dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu za shrnuté roky, **tedy 30,21 %**, je také velmi nebezpečný.

ZÁVĚR

Cíle diplomové práce byly podle mého názoru splněny. Zjistil jsem, že u sledované věkové skupiny dochází ve velkém množství k požívání alkoholických nápojů a následného řízení motorových vozidel, které končí dopravní nehodou. Myslím, že nemusím ani dodávat, jaké mají většinou takové dopravní nehody tragické následky. Koktejl „namíchaný“ z alkoholového ovlivnění, šlapání nohou na plyn provázené zběsilou jízdou motorovým vozidlem a mladické nerozvážnosti, je většinou ukončeno „pohlazením“, nebo v horším případě i „polibkem smrti“.

Jak takovým dopravním nehodám předcházet? Podle mého názoru je třeba v prvé řadě začít u prevence. Nebezpečí požívání alkoholu by mělo být zahrnuto již v dopravní výchově na základních školách. Zde by žáci měli dostávat první informace o tom, co dokáže provést alkohol s lidským organismem. Prevence by mohla probíhat například pomocí ilustrovaných obrázků. Byl by zde nakreslen pohled z místa opilého řidiče, který na přechodu pro chodce vidí matku s dítětem, kteří začínají přecházet. Na jednotlivých, po sobě jdoucích listech s popiskami, by žáci viděli zpomalení reakcí na takto vzniklou situaci, která by končila pohledem z místa řidiče těsně před sražením osob na přechodu. Prohlížení knihy by probíhalo současně s video projekcí. Na středních školách, učilištích a gymnáziích by se k této ilustrované knize a videoprojekci ukazovaly fotky a kamerové záběry z tragických následků dopravních nehod, které byly způsobeny řidičem motorového vozidla ovlivněného alkoholem.

Další důležitá prevence je možná ze strany Policie České republiky. Spočívá v počtech policistů na silnicích, ale policie je zde limitována mnohdy zbytečnou byrokracií, která je na její příslušníky „navalena“ místo toho, aby prováděli hlídkovou činnost v ulicích.

Osobně bych byl také pro to, aby si řidič, který způsobí dopravní nehodu pod vlivem alkoholu, plně hradil náklady, které vynaloží složky Integrovaného záchranného systému při takovém zásahu.

Důležitým nástrojem by určitě bylo legislativní opatření, které zakazuje prodej alkoholických nápojů v noční době na kterémkoliv místě na území České republiky (benzínové čerpací stanice, nonstopy apod.).

Neméně podstatnou složkou prevence je ale chování nás řidičů. Vždyť právě děti a dospívající mládež ve svém věku sledují, jak se my chováme na silnicích! Každý z nás by se měl v tomto směru zamyslet a začít také u sebe.

Myslím si, že jsem diplomovou práci zpracoval na velmi dobré úrovni, kdy jsem byl veden upřímnou snahou a důsledností.

Získané výsledky a popsané závěry by mohly být použity pro případný vznik ilustrované literatury pro žáky základních škol jako doplněk při dopravní výchově. Další skupinou, která by z výsledků mohla čerpat, jsou pedagogové, kteří je použijí u žáků učilišť, středních škol, gymnázií a posluchačů autoškol jako upozornění, že alkohol za volant skutečně nepatří.

Seznam použité literatury a pramenů:

HOLOUŠKOVÁ, D. – KROBOTOVÁ, M., et al., *Diplomové a závěrečné práce*, dotisk 2. vyd. Olomouc: Tiskservis, 2008, 117 s. ISBN 80-244-1237-3.

HRDLIČKA, P. – KNĚŽÍNEK, J. – MLSNA, P. *Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 648 s. ISBN 978-80-7357-477-2.

KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*, 3. upravené vyd. Praha: Mír, n.p., 1985, 791 s. ISBN 14-621-85.

KVAPILOVÁ, H. – DOGOŠI, M. *Soudní lékařství pro právníky a policisty*, 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 243 s. ISBN 978-80-7380-059-8.

NOVOTNÝ, F. – RŮŽIČKA, M., et al.. *Trestní kodexy. Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář)*, 2. doplněné vyd. Praha: Eurounion, 2002, 1640 s. ISBN 80-7317-009-4.

RIEDL, O., et al., Alkohol, In *Klinická toxikologie*, 5. přepracované vyd. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1980. 820 s. ISBN neuvedeno.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1991 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Statistické sestavy poskytnuté, na základě požadavku zpracovatele diplomové práce, od pracovníků Policejního prezidia České republiky, Centrála informatiky a analytických procesů Služby kriminální policie a vyšetřování.

Anotace:

Jméno a příjmení:	Petr KVĚTOŇ
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Jitka Skopalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2010

Název práce:	ALKOHOL PŘI NEDBALOSTNÍCH TRESTNÝCH ČINECH V SOUVISLOSTI S DOPRAVNÍMI NEHODAMI.
Název v angličtině:	ALCOHOL IN CRIMINAL ACTS OF NEGLIGENCE IN CONTEXT WITH ROAD TRAFFIC ACCIDENTS.
Anotace práce:	V diplomové práci jsem se zaměřil na problematiku alkoholu při nedbalostních trestných činech, ke kterým došlo v souvislosti s dopravními nehodami. Zaměřil jsem se především na řidiče a řidičky ve věku od 15 do 25 let, jejichž předpokládaná řidičská praxe je od začátku získání řidičského oprávnění až do maximální desetileté praxe.
Klíčová slova:	Alkohol, nedbalost, trestný čin, dopravní nehoda.
Anotace v anglickém jazyce:	In my dissertation I focused on the alcohol problems with the negligence crimes that occurred in connection with the road traffic accidents. Above all I focused on the drivers between 15 and 25 of age, whose anticipated driving experience is from the beginning of obtaining the driving license up to the maximum ten years of experience.
Klíčová slova v anglickém jazyce:	Alcohol, negligence, crime, road traffic accident
Přílohy vázané v práci:	bez příloh
Rozsah práce:	92 stran
Jazyk práce:	Český jazyk